

Lech, Čech : De Rham

- Studium Kompleksów
Odmierzonych

MAWF2 WYKŁADY $\overline{\text{IV}}$, $\overline{\text{V}}$: $\overline{\text{VI}}$

2023/24

ELEMENTARZ

ALGEBRY HOMOLOGICZNEJ

ZACZYNIEMY OD NAURESLENIA MOŻLIWIE SZEROKIEGO KONTEKSTU NASZYCH DALSZYCH
ROZWAŻAŃ ROZWIĄZAJĄCYMI I UOGÓLNIĄCYMI DOTYCZĄCYMI DYSKUSJĘ, ZAGADNIEN (KOHOMOLO...
DEF. 1. KATEGORIA ABELOWA $\mathcal{A}$ TO TAKA, W KTÓREJ

$$(AB1) \quad \forall x, y \in \mathcal{A} : \mathcal{A}(x, y) \in \text{AbGrp}$$

$$(AB2) \quad \exists 0 \in \mathcal{A} : 0 \text{ zerowy}$$

$$(AB3) \quad \mathcal{A} \text{ MA SKŁONIONE PRODUKTY I KOPRODUKTY}$$

$$(AB4) \quad \forall \quad X \xrightarrow{\alpha} Y \xrightleftharpoons[g]{f} Z \xrightarrow{\beta} U \quad \text{w } \mathcal{A} :$$

$$\beta \circ (f + g) = \beta \circ f + \beta \circ g \quad , \quad (f + g) \circ \alpha = f \circ \alpha + g \circ \alpha$$

$$(AB5) \quad \forall f \in \mathcal{A}(X, Y) \quad \exists \ker f \text{ i } \text{coker } f, \text{ g.}$$

$$\begin{array}{ccccc} & & \forall A & & \\ & \swarrow \alpha & \downarrow \alpha & \searrow \theta_{AY} & \\ K & \xleftarrow{\sigma} X & \xrightarrow{f} Y & & \\ & \searrow \kappa & \nearrow f & & \\ & & \text{O}_{KY} & & \end{array}$$

$\left(\begin{array}{c} \kappa \\ \text{mono} \end{array} \right) \xleftarrow{(AB2)}$

$$\begin{array}{ccccc} & & \text{O}_{XC} & & \\ & \searrow & & \nearrow & \\ X & \xrightarrow{f} Y & \xrightarrow{\theta} C & & \\ & \searrow \text{O}_{XA} & \downarrow \alpha & \nearrow \sigma & \\ & & A & & \end{array}$$

$\xleftarrow{(AB2)} \theta \text{ epi}$

$$(AB6) \quad \forall \mu \in \mathcal{A}(X, Y) \mid \exists f \in \mathcal{A}(Y, Z) : (X, \mu) = \ker f$$

$$(\forall f, g \in \mathcal{A}(Z, X) : \mu \circ f = \mu \circ g \Rightarrow f = g)$$

$$\forall \varepsilon \in \mathcal{A}(X, Y) \mid \exists f \in \mathcal{A}(Z, X) : (Y, \varepsilon) = \operatorname{coker} f.$$

Σ. 9-1 (1) AbGrp

(2) $\operatorname{Mod}_R \dots \operatorname{SMod}_Y \dots$

Def. 2.: NIECHAJ $\mathcal{A}$ - ^{CATEGORIA} ABELOWA ; NIECH $f \in \mathcal{A}(X, Y)$, $X, Y \in \mathcal{A}$.

OBRAZ f TO

$$\theta \circ f \equiv 0 \Rightarrow \begin{array}{ccc} & \xrightarrow{\quad \text{Im}(f) \quad} & \\ & \searrow & \downarrow \kappa \\ X & \xrightarrow{f} & Y \xrightarrow{\theta} \operatorname{coker}(f) \end{array}$$

$\ker(\operatorname{coker} f) =: \operatorname{Im} f$

Σ UNIWERSALNE
Ker

UWAGI i SENSOWNOŚĆ PRAWIDŁEJ DOPINIOCI WYNIKA Z

(*) DLA $\mathcal{A} = \text{Mod}_R$, $\ker f \xrightarrow{\kappa} X \xrightarrow{f} Y$ To

MODEL | $\ker f \xrightarrow{\text{injection}} X \xrightarrow{f} Y$, (WTOJENIE KAN.)
 injection
 $A \quad X \xrightarrow{f} Y \xrightarrow{\theta} \text{Coker}(f)$ To

$X \xrightarrow{f} Y \xrightarrow{\pi} Y/\text{Im } f$
 π

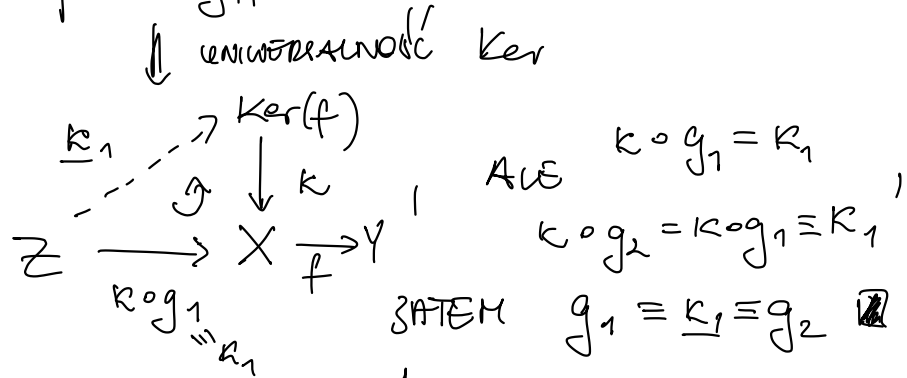
(**) SLW. 1. NIECHAJ $\mathcal{A}$ - ^{KATEGORIA} ABELOWA : NIJEL $f \in \mathcal{A}(X, Y)$, $X, Y \in \mathcal{A}$.

WOWCZAS κ w $(\ker(f), \kappa)$ JEST MONO, A θ w $(\text{Coker}(f), \theta)$

JEST EPI.

D: ROZWĄŻMY $\ker(f) \xrightarrow{\kappa} X \xrightarrow{f} Y$. NIECH $Z \xrightarrow{g_1} \text{Coker}(f) \xleftarrow{g_2}$ ③

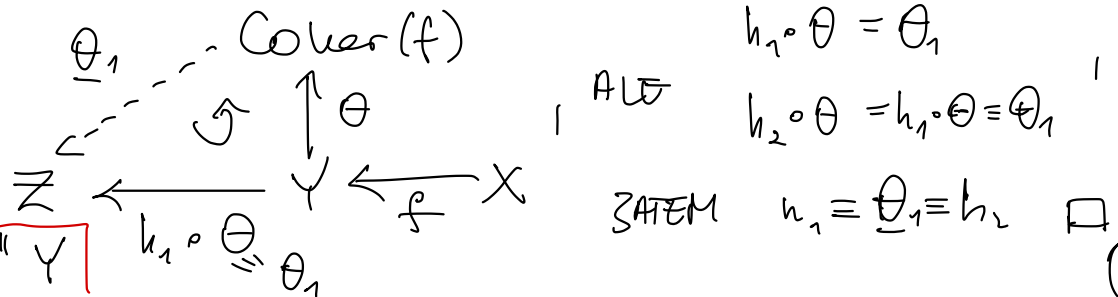
TAKUJE, JE $\kappa \circ g_2 = \kappa \circ g_1$. JEST $f \circ \kappa \circ g_A = 0$

ANALOGICZNIE DLA $X \xrightarrow{f} Y \xrightarrow{\theta} \text{Coker}(f) \xrightarrow[h_2]{h_1} \mathbb{Z}$ TAKUJE, JE

$h_2 \circ \theta = h_1 \circ \theta$, JEST $h_1 \circ \theta \circ f = 0$

$\Downarrow$ UNIWERSALNOŚĆ Coker

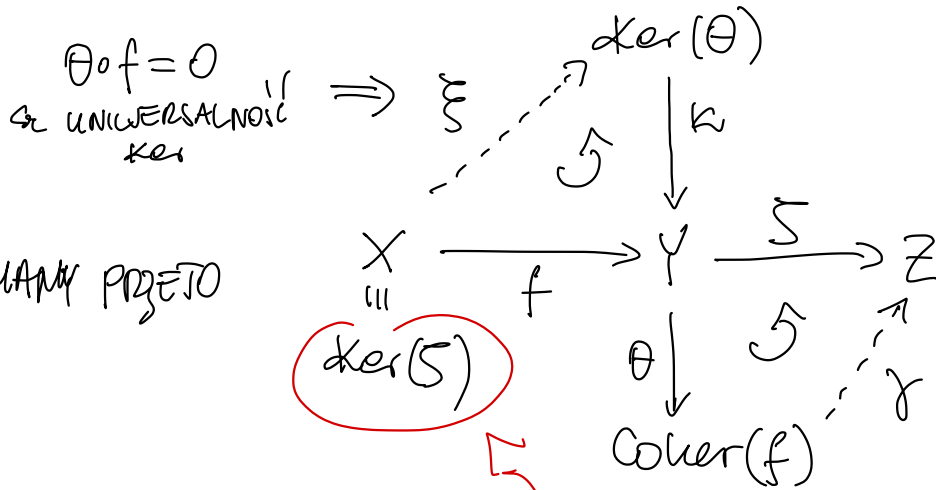

WNIOSEK: $\inf_k " \hookrightarrow " Y$

(***) Stw. 2. (i) $f \text{ MONO} \Rightarrow (X, f) \cong (\text{Ker}(\text{Coker}(f)), \kappa)$.

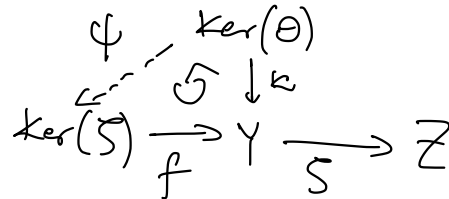
$\forall f \in A(X, Y) : (ii) f \text{ EPI} \Rightarrow (X, f) \cong (\text{Coker}(\text{Ker}(f)), \theta)$.

D: Ad (i) WPROST NA MOCY (AB6) $\exists \zeta : Y \rightarrow Z : (X, f) = \text{Ker}(\zeta)$,

$\zeta \circ f = 0$
 $\& \text{ uniwersalno\u015b\u0107}$
 coker

ALB $\zeta \circ \kappa = \gamma \circ \theta \circ \kappa = \gamma \circ 0 = 0 \Rightarrow$
 $\& \text{ uniwersalno\u015b\u0107}$
 ker

(5)

Ostatecznie zatem $k \circ \xi \circ \psi = f \circ \psi = k \equiv k \circ \text{id}_{\text{Ker}(\theta)}$,

wiec w swietle sw.1. (dla $(\text{Ker}(\theta), k)$) jest

$$\xi \circ \psi = \text{id}_{\text{Ker}(\theta)} .$$

Z drugiej strony $f \circ \psi \circ \xi = k \circ \xi = f \equiv f \circ \text{id}_X$,

wiec z analogicznego powodu (dla monomorfizmu f) jest

$$\psi \circ \xi = \text{id}_X .$$

Tezy (ii) dowodzimy podobnie. $\square$

wniosek: $f \text{ mono} \Rightarrow X \cong \text{Im } f$

(****) Slw. 3. W ZAPISIE DEF. 2. $\underline{f}$ JEST EPI.

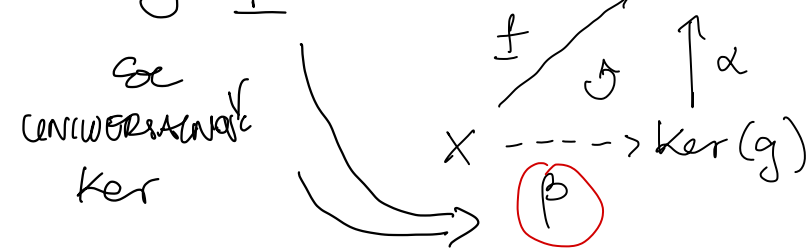
D: Rozważmy $g: \text{Im}(f) \rightarrow \mathbb{Z}$ dowolny taki, $\exists$

$$g \circ \underline{f} = 0, \quad \text{Im}(f) \xrightarrow{g} \mathbb{Z}$$

Ale α i κ są mono

na mocy Slw. 1., zatem

$\kappa \circ \alpha$ jest mono, a przy tym

Mamy — dla $\text{Ker}(g) \xrightarrow{\kappa \circ \alpha} Y \xrightarrow{\gamma} \text{Coker}(\kappa \circ \alpha) -$

tożsamość $\gamma \circ f = \gamma \circ \kappa \circ \underline{f} = \gamma \circ (\kappa \circ \alpha) \circ \beta = 0 \circ \beta = 0$ ($\Leftarrow 0 \circ \beta = (0+0) \circ \beta = 0 \cdot 1 + 0 \cdot 1$)

$$X \xrightarrow{f} Y \xrightarrow{\theta} \text{Coker}(f)$$

Mamy przeto

$$\gamma \circ \kappa = \delta \circ (\theta \circ \kappa) \equiv \delta \circ 0 = 0$$

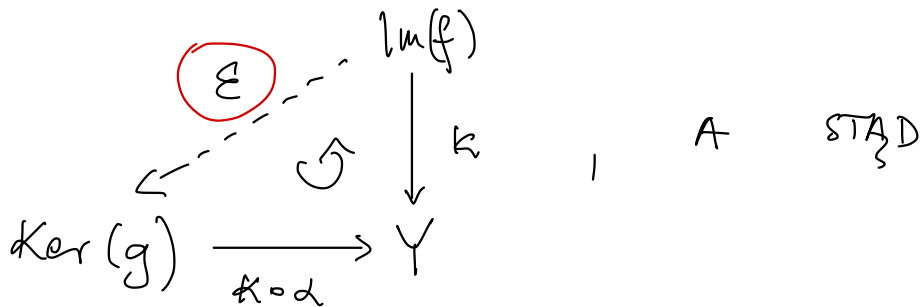
(wzaje $(\text{Im}(f), \kappa) \equiv \text{Ker } \theta$). (7)

$\Rightarrow$
UNIWERSALNOSC
Coker

$$\begin{array}{ccc} X & \xrightarrow{f} & Y \\ \downarrow \gamma & \searrow \theta & \downarrow \delta \\ \text{Coker}(\kappa \circ \alpha) & \xleftarrow{\delta} & \text{Coker}(f) \end{array}$$

W ŚWIEŁIE SLW. 2(i) (DLA MONOTONICZNEGO $\kappa \cdot \alpha$) ZAPŁOŻY $\text{Ker}(g) \cong \text{Ker}(\text{Coker}(\kappa \cdot \alpha))$

$\implies$
UNIWERSALNOŚĆ
 Ker

$\kappa \cdot \alpha \circ \varepsilon = \kappa \equiv \kappa \circ \text{Id}_{\text{Im}(f)}$, CO NA WOBEC MONOTONNOŚCI κ DAJE

$\alpha \circ \varepsilon = \text{Id}_{\text{Im}(f)}$. JESLI TERAZ $\text{Ker}(g) \xrightarrow{\alpha} \text{Im}(f) \xrightleftharpoons[f_2]{f_1} U$

TAKIE, JE $f_2 \circ \alpha = f_1 \circ \alpha$, TO $f_2 \equiv f_2 \circ \text{Id}_{\text{Im}(f)} = f_2 \circ \alpha \circ \varepsilon = f_1 \circ \alpha \circ \varepsilon$
 $\equiv f_1 \circ \text{Id}_{\text{Im}(f)} = f_1$, ZATEM

α JEST EPI. ALB TEŻ $g \circ \alpha \equiv 0$ (WSK $(\text{Ker}(g), \alpha)$), ZATEM
 $g = 0$. MAMY WŁC $g \circ \underline{f} = 0 \implies g = 0$, CO IMPLIKUJE $\underline{f}$ EPI. $\square$ (8)

ABELOWE INTERMEZZO: W LITERATURZE MOŻNA SPOTKAĆ DWIE DEFINICJE KATEGORII ABELOWEJ - TĘ, KTÓRĄ PODAJEMY PONIŻEJ (ZA - NP. - ROTMANEM), ORAZ TĘ, W KTÓREJ AUSJOMAT(ABG) ZASTĘPUJE

$$(ABG') \quad \forall f \in A(X, Y) \exists \text{ KANONICZNY ROZŁĄD}$$

$$\begin{array}{ccccccc} & & \left(\begin{array}{c} \text{coker}(k) \\ \text{"} \end{array} \right) & \xrightarrow{\sim} & \left(\begin{array}{c} \text{ker}(\theta) \\ \text{"} \end{array} \right) & \xrightarrow{\alpha} & Y \\ X & \xrightarrow{\pi} & \text{Coker}(\text{ker}(f)) & \xrightarrow{\quad} & \text{ker}(\text{coker}(f)) & \xrightarrow{\quad} & Y \\ & & & & \parallel & & \nearrow \\ & & & & f & & \end{array}$$

W KTÓRYM $\tilde{f}$ JEST (KANONICZNYM) ISOMORFIZMEM.

RÓWNOWAŻNOŚĆ TEGO DRUGIEGO SFORMULOWANIA - POCHODZĄCEGO OD MAC LANE'A (DZIĘKUJĘ KUBIE FILIPOWI ZA ZWRÓCENIE MIA NA NIE ULTAŻE!) - Z PIERWSZYM, DUŻO BARDZIEJ ELEMENTARNYM WYDAJE SIĘ CO NAJMNIEJ NIEOCZYWISTA. PONIŻEJ PRZEDSTAWIMY DOWÓD TAJEJ RÓWNOWAŻNOŚCI - O JEJ ISTOTNOŚCI PRZESADZA ISTOTNOŚĆ DANYCH KATEGORII ABELOWYCH. (8.1)

Tw. I.1 $(ABG) \Rightarrow (ABG')$

D: ROZWAŻMY DIAGRAM

$$\begin{array}{ccccc} & & \text{coker}(k) & ? & \text{ker}(\theta) \\ & & \uparrow \pi & & \downarrow \gamma \\ \text{ker}(f) & \xrightarrow{k} & X & \xrightarrow{f} & Y \xrightarrow{\theta} \text{coker}(f), \end{array}$$

W KTOREGO ZAPISIE WYKORZYSTAJEMY PLW. 1. $((\text{coker}(k), \pi))$ JEST KOJĄDREM k ,
JEST JATEM EPI, NATOMIAST $((\text{ker}(\theta), \gamma))$ JEST JĄDREM θ , WIĘC JEST MONO.
DŁA UDOWODNIENIA TĘŻY POTRZEBUJEMY ISO-MORFIZMU $\text{coker}(k) \xrightarrow{\tilde{f}} \text{ker}(\theta)$,
KTÓRY DOMKNIJE POD-DIAGRAM PROSTOKĄTNY NAD f DO PRZEMIENNEGO.

LEMAT: KAŻDY MORFIZM, KTÓRY JEST EPI I MONO, JEST ISO.

DŁ: DŁA $\text{ker}(f) \xrightarrow{k} X \xrightarrow{f} Y$ MAMY $f \circ k = 0$, ALE f MONO,

JATEM $k = 0 \Rightarrow \text{ker}(f) \xrightarrow{0} X \xrightarrow{f} Y$, PRZY CZYM W ŚWIETLE PLW. 2(ii)

KOJĄDEK 0: $\begin{array}{ccc} & \downarrow r & \downarrow \gamma \\ & \text{coker}(0) & \xrightarrow{\tilde{f}} \end{array}$ EPICU f SPEENIA $Y \simeq \text{coker}(0)$,
GTU f ISO.

(8.2)

Łatwy TG3

$$\ker(f) \xrightarrow{\quad 0 \quad} X \xrightarrow{\quad \gamma \quad} \operatorname{coker}(0) \quad \begin{array}{c} \uparrow \text{id}_X \\ \swarrow \psi \\ \circlearrowright \end{array} \quad \Leftrightarrow \operatorname{id}_X \circ 0 = 0$$

, czyli $\psi \circ \gamma = \operatorname{id}_X$,

Ale w tym razie $(\gamma \circ \psi) \circ \gamma = \gamma \circ (\psi \circ \gamma) = \gamma \circ \operatorname{id}_X = \gamma \equiv \operatorname{id}_{\operatorname{coker}(0)} \circ \gamma$
 daje - wobec epimorfizmu γ - $\gamma \circ \psi = \operatorname{id}_{\operatorname{coker}(0)}$, czyli izomorfizm γ .
 Stąd $f = \pi^{-1} \circ \gamma$ także jest izomorfizmem. $\square$

WNIOSEK: potrzebujemy $\operatorname{coker}(k) \xrightarrow{\quad \bar{f} \quad} \ker(\theta)$.

Zauważmy, że w świetle Tw.3 mamy $\operatorname{coker}(k)$

A skoro $f \circ k = 0$, to także

$$\begin{array}{c} \operatorname{coker}(k) \\ \uparrow \pi \\ X \end{array} \quad \begin{array}{c} \swarrow \bar{f} \\ \circlearrowright \end{array} \quad \begin{array}{c} \downarrow \gamma \\ Y \end{array} \quad \begin{array}{c} \downarrow \theta \\ \operatorname{coker}(f) \end{array}$$

$$X \xrightarrow{\quad f \quad} Y$$

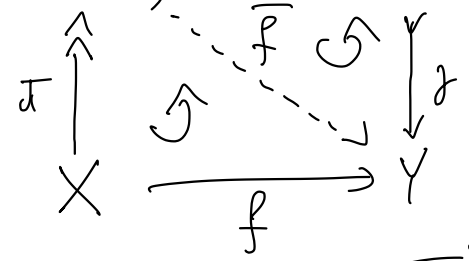
$$\begin{array}{c} \operatorname{coker}(k) \\ \uparrow \pi \\ X \end{array} \quad \begin{array}{c} \nearrow \bar{f} \\ \circlearrowright \end{array} \quad \begin{array}{c} \downarrow \gamma \\ Y \end{array} \quad \begin{array}{c} \downarrow \theta \\ \operatorname{coker}(f) \end{array}$$

$$\ker(f) \xrightarrow{\quad k \quad} X \xrightarrow{\quad f \quad} Y$$

Przy tym $\theta \circ \bar{f} \circ \pi = \theta \circ f = 0$, więc
 wobec epimorfizmu π także $\theta \circ \bar{f} = 0$, (8.3)

(DŁUGIE DO (DOWODU) PŁ. 3.)

$\text{coker}(k) \xrightarrow{\bar{f}} \ker(\theta)$. PORAJEMY, ŻE $\bar{f}$ JEST MONO, CO NA MOCY
 A ZATEM SL. 5 (SL. 12) PRZESŁĄDZI O MONOTONICZNOŚCI $\bar{f}$.

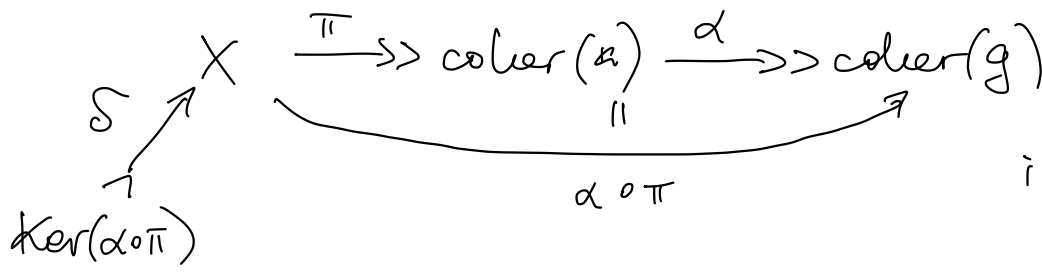

ROZWAŻMY POWYŻNY MORFIZM $Z \xrightarrow{g} \text{coker}(k) \xrightarrow{\bar{f}} Y$ O WŁASNOŚCI

$\bar{f} \circ g = 0$, WIODĄ IMPLIKUJĄC $Z \xrightarrow{g} \text{coker}(k) \xrightarrow{\bar{f}} Y$

$$\begin{array}{ccc}
 & \xrightarrow{g} & \text{coker}(k) \xrightarrow{\bar{f}} Y \\
 & & \uparrow \gamma \quad \uparrow \beta \\
 & & \text{coker}(g)
 \end{array}$$

EPIMORFIZM π I α OZNACZA EPIMORFIZM ICH SKŁADANIA:

I MAMY $f \circ \gamma = \bar{f} \circ \pi \circ \gamma = \beta \circ (\alpha \circ \pi) \circ \gamma = \beta \circ 0 = 0$, (8.4)

PRZETO

$$\begin{array}{ccc} \text{Ker}(\alpha \circ \pi) & \xrightarrow{\delta} & X \xrightarrow{f} Y \\ & \searrow \delta & \uparrow \kappa \\ & & \text{Ker}(f) \end{array} \quad ; \quad \underline{\delta} \text{ MONO (}\Leftarrow \text{Skł. 5).}$$

ZAŁOŻYMI $\pi \circ \delta = (\pi \circ \kappa) \circ \underline{\delta} = 0 \circ \underline{\delta} = 0$, WŁC $\pi \in \text{Im } \delta$

$$\begin{array}{ccccc} \text{Ker}(\alpha \circ \pi) & \xrightarrow{\delta} & X & \xrightarrow{\alpha \circ \pi} & \text{coKer}(g) \\ & & \pi \downarrow & \nearrow \varepsilon & \\ & & \text{coKer}(\kappa) & & \end{array}$$

WOBEC $g \in \text{Im } \varepsilon$

$$(\varepsilon \circ \alpha) \circ \pi = \pi \equiv \text{Id}_{\text{coKer}(\kappa)} \circ \pi,$$

CO DLA EPICNEGO π OZNACZA, ŻE $\varepsilon \circ \alpha = \text{Id}_{\text{coKer}(\kappa)}$. STĄD DAŁEJ

$$g \equiv (\varepsilon \circ \alpha) \circ g = \varepsilon \circ (\alpha \circ g) = \varepsilon \circ 0 = 0, \text{ A ZATEM - ISTOTNIE - } \tilde{f} \text{ MONO,}$$

WŁC I $\tilde{f}$ MONO.

z powyższych rozważań (sk. 8.4) wyprowadzamy tożsamość

$$\overline{f} \circ \pi = f = g \circ \tilde{f} \circ \pi,$$

która z racji epimorficzności π daje nam

$$\overline{f} = g \circ \tilde{f}.$$

Ale g i $\overline{f}$ mono, więc w świetle skw. 5 także $\tilde{f}$ mono.

Mamy też tożsamość (sk. 8.3 i 8.4)

$$f \circ \underline{f} = f = g \circ \tilde{f} \circ \pi, \text{ która z racji moniczności } g$$

$$\text{daje nam } \underline{f} = \tilde{f} \circ \pi. \text{ W świetle skw. 3 } \underline{f} \text{ jest epi,}$$

a ponieważ π także jest epi, przeto na mocy skw. 5

$\tilde{f}$ jest epi.

Przygotujac lemat z powyższymi dowodami w koniecznie do $\tilde{f}$ zamykamy dowód. $\square$ (p.6)

MAJĄC W GARŚCI ELEMENTARNE POJĘCIA I WYNIKI DOT. KATEGORII ABELOWYCH,
MOŻEMY PODDAĆ FORMUŁAZACJI I ABSTRAKCJI NASTĘPUJĄCE UPRZĘDNIWO
WYSTRUKUJĘ KOMOLO...

Def. 3.: Niechaj A BĘDZIE KATEGORIA ABELOWA*. KOMPLEKS
ŁANCUCHOWY w A TO CIĄG UOGÓLNIONY

$(C_\bullet, d_\bullet) : \mathbb{Z} \rightarrow \text{Ob } A \times \text{Mor } A : n \mapsto (C_n, d_n), d_n \in \text{st}(C_n, C_{n-1})$
o własności $\forall n \in \mathbb{Z} : d_n \circ d_{n+1} = 0$.
 n -ŁANCUCHY (OPERATORY BRZĘGU)

MORFIZM KOMPLEKSÓW $(C^\bullet, d^\bullet), A \in \{1, 2\}$, ŻW. ODWZOROWANIEM
ŁANCUCHOWYM, TO CIĄG UOGÓLNIONY

$f_\bullet : \mathbb{Z} \rightarrow \text{Mor } A : n \mapsto f_n \in A(C_n^1, C_n^2)$ o własności wyrażanej
PRZĘŻY DIAGRAM PRZEMIENNY
(CM)

$$\begin{array}{ccccc} \xrightarrow{d_{n+1}^1} & C_n^1 & \xrightarrow{d_n^1} & C_{n-1}^1 & \xrightarrow{d_{n-1}^1} \\ & \downarrow f_n & \uparrow & \downarrow f_{n-1} & \\ \xrightarrow{d_{n+1}^2} & C_n^2 & \xrightarrow{d_n^2} & C_{n-1}^2 & \xrightarrow{d_{n-1}^2} \end{array}$$

$\Rightarrow$ KATEGORIA
KOMPLEKSÓW
ŁANCUCHOWYCH
w A :
 $\text{Comp}(A)$ (9)

BEZ TRECI DOWODZIMY

Stw. 4 A ABELOWA $\Rightarrow \text{Comp}(A)$ ABELOWA.

D: $\triangle$

z.z. 1 (1) CIĄGI DOKŁADNE w AbGrp i Mod $_R$

(2) KOMPLEKS de Rhama

WICIEJ - WKRÓTCE!

(KOMPLEKSY SINGULARNE W PRZESTRZENIACH
TOPOLOGICZNYCH
etc.)

TERMINOLOGIA:

KOMPLEKS DODATNI: $\rightarrow C_n \rightarrow C_{n-1} \rightarrow \dots \rightarrow C_1 \rightarrow C_0 \rightarrow 0$

— UJĘCIEMNY
ALBO KO-KOMPLEKSOWY : $0 \rightarrow C_0 \xrightarrow{\partial_0} C_1 \xrightarrow{\partial_1} C_2 \rightarrow \dots \rightarrow C_n \xrightarrow{\partial_n} C_{n-1} \rightarrow \dots$
ozn. $\rightarrow \begin{matrix} \partial_0 \\ C_0 \end{matrix} \begin{matrix} \partial_1 \\ C_1 \end{matrix} \begin{matrix} \partial_2 \\ C_2 \end{matrix} \dots \begin{matrix} \partial_n \\ C_n \end{matrix} \begin{matrix} \partial_{n-1} \\ C_{n-1} \end{matrix}$ (10)

Def. 4: Niech $(C, d) \in \text{Comp}(A)$, A - ABELOWA. HOMOLOGIA

(C, d) TO CIĄG UGÓLNIONY

n -TA HOMOLOGIA

$$H_n(C, d) : \mathbb{Z} \rightarrow A : n \mapsto \underset{\text{coker!}}{\text{coker}(d_{n+1})} \equiv H_n(C, d)$$

GDZIE $d_n \in \text{Mor } A$ TO MORFIZM SKONSTRUOWANY wg

NASTĘPUJĄCEGO SKEMATU:

NB: k_{n+1} TEST MONO

k_n

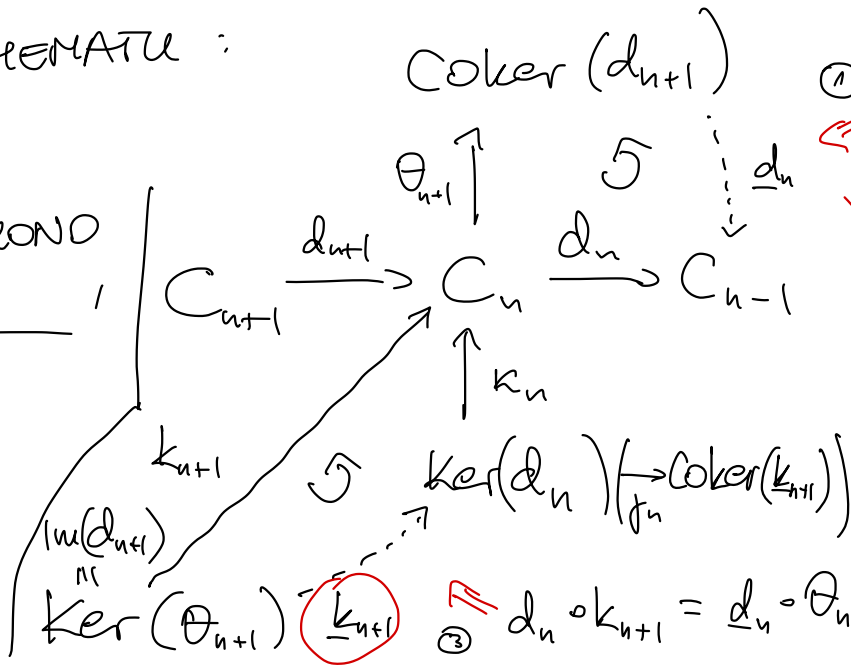
-11

WIEC MOŻEMY

"MYŚLEĆ" O k_{n+1}

ŻADNO ZANURZENIE

$\text{Im}(d_{n+1}) \subset \text{Ker}(d_n)$

① $d_n \circ d_{n+1} = 0$
ze uniwersalności
coker

② $\forall \phi$
& $\phi \circ 0 = 0$
($\Leftarrow \phi \circ 0 = \phi \circ (0+0)$
 $= \phi \circ 0 + \phi \circ 0$)

③ $d_n \circ k_{n+1} = d_n \circ \theta_{n+1} \circ k_{n+1} = 0$ ⑪

UWAGA 1. (*) DLA $A \hookrightarrow \text{AbGrp}$ POWYŻSZE OTWARZA STANDARDOWĄ DEFINICJĘ

$$\underbrace{\text{Im } d_{n+1}}_{n\text{-BRZĘCI}} \subset \underbrace{\text{Ker } d_n}_{n\text{-CYKLE}} \Rightarrow H_n(C, d) \equiv \frac{\text{Ker } d_n}{\text{Im } d_{n+1}}$$

n -TA GRUPA HOMOLOGII.

$$\int + \text{Im } d_{n+1} \equiv [5]$$

KLASA (HOMOLOGII)
 n -CYKLU $\int$

(**) SLW. 5 NIECHAJ A - ABELOWA I NIECH $\mu_A \in A(X_A, Y)$ MONO

$$\begin{array}{ccc} & X_2 & \\ f \swarrow & \downarrow \mu_2 & \\ X_1 & \xrightarrow{\mu_1} & Y \end{array} \quad ; \quad \begin{array}{ccc} Y & \xrightarrow{\varepsilon_1} & Z_1 \\ \varepsilon_2 \downarrow & \searrow g & \\ Z_2 & & \end{array}$$

$\varepsilon_A \in A(Y, Z_A)$ EPI, $A \in \{1, 2\}$,
 $X_1, X_2, Y, Z_1, Z_2 \in A$, A NADTO,

(i) WÓWCZAS f JEST MONO, A g JEST EPI. (12)

D: Ad (i) ROZWAŻMY $Z \xrightleftharpoons[h_2]{h_1} X_2 \xrightarrow{f} X_1$ TAMŻE, $j \in f \circ h_2 = f \circ h_1$.

WÓWczas $\mu_2 \circ h_2 = \mu_1 \circ f \circ h_2 = \mu_1 \circ f \circ h_1 = \mu_2 \circ h_1 \implies h_2 = h_1$. $\square$
 μ_2 MONO

TEŻE (i) SPRAWDZAMY ANALOGICZNIE. $\square$

WNIOSEK: W ŚWIELE SLW. 1, (ODWIESIONEGO DO $(\text{Ker}(\partial_{n+1}), \underline{k}_{n+1})$ i $(\text{Ker}(d_n), \underline{k}_n)$)

ORAZ SLW. 5. STWIERDZAMY MONICZNOŚĆ $\underline{k}_{n+1}$. SLW. 2 (i) PRZESADZA

O TOŻSAMOŚCI $\text{Ker}(\partial_{n+1}) = \text{Ker}(\text{Coker}(\underline{k}_{n+1}))$, GDZIE $\text{Coker}(\underline{k}_{n+1}) = \underline{r}_n$

JEST - NA MOCY SLW. 1 - EPIMORFIZMEM "NA" $\text{coker}(\underline{k}_{n+1}) \cong H_n(C, d_*)$.

TERMINOLOGIA: KOMPLEKS (C, d_*) O HOMOLOGII TRYWIALNEJ,

$H_*(C, d_*) = 0$, OKREŚLAMY MIANEM ACYKLIJNEGO. (13)

W NASTĘPNEJ KOLEJNOŚCI ROZWIĄZAMY $\mathcal{A} \hookrightarrow \text{AbGrp}$, WIEC DO SYTUACJI Z UWAGI 2(i).

O STRUKTURALNYM CHARAKTERZE PRZYPORZĄDKOWANIA
 $(C, d) \mapsto H^*(C, d)$ ZAŚWIADCZA TUTAJ

Stw. 6. NIECHAJ $\mathcal{A}$ - KATEGORIA ABELOWA $\hookrightarrow \text{AbGrp}$ I NIECH $(C, d) \in \text{Comp}(\mathcal{A})$.

$\forall n \in \mathbb{Z} : H_n : \text{Comp}(\mathcal{A}) \rightarrow \mathcal{A}$ JEST FUNKTOREM.
 (ADDYTYWNYM)

D: DEFINUJEMY SKŁADOWĄ MORFIZMOWY H_n :

$$H_n \left((C^1, d^1) \xrightarrow{f} (C^2, d^2) \right) : H_n(C^1, d^1) \rightarrow H_n(C^2, d^2)$$

$$\begin{matrix} \parallel \\ f_{*n} \end{matrix} \quad \begin{matrix} \text{ODWZOROWANIE} \\ \text{INDUKOWANE} \end{matrix} : [Z] \longmapsto [f_n(Z)]$$

TA DEFINICJA MA SENS, GDYŻ $d_n^2(f_n(Z))_{(CM)} = f_{n-1}(d_n^2 Z) = f_{n-1}(0) = 0$, (14)

4. $f_n(S) \in \mathbb{Z}_n(C^2, d^2)$, ZATEM WYZNACZA KLASE $[f_n(S)]$.

WYBIERAJĄC INNEGO REPREZENTANTA $\tilde{S} \in [S]$, CZYLI PŁA

$$\tilde{S} - S = d_{n+1}^1 \xi, \quad \xi \in C_{n+1}^1, \quad \text{DOSTAJEMY}$$

$$f_n(\tilde{S}) = f_n(S + d_{n+1}^1 \xi) = f_n(S) + f_n \circ d_{n+1}^1(\xi)$$

$$\stackrel{(CM)}{=} f_n(S) + d_{n+1}^2(f_{n+1}(\xi)), \quad \text{czyli}$$

$$[f_n(\tilde{S})] = [f_n(S) + d_{n+1}^2(f_{n+1}(\xi))] = [f_n(S)],$$

ZGODNIE Z OGRĘNIWIENIEM. POZOSTAJE SPRAWDZIĆ FUNKTORIALNOŚĆ.

$$\begin{aligned} (f_2 \circ f_1)_{*n} [S] &\equiv [f_2 \circ f_1(S)] \equiv [f_2(f_1(S))] \equiv f_{2*n}[f_1(S)] \\ &\equiv f_{2*n}(f_{1*n}[S]) \equiv (f_{2*} \circ f_{1*})_n [S] \dots \textcircled{15} \end{aligned}$$

$$\text{ORAZ } \text{id}_{*n}[S] \equiv [\text{id}_n(S)] = [S] \equiv \text{id}([S]) \dots$$

; ADDYTYWNOŚĆ

$$\begin{aligned} (f_1 + f_2)_{*n}[S] &\equiv [(f_1 + f_2)(S)] \equiv [f_1(S) + f_2(S)] \\ &\equiv [f_1(S)] + [f_2(S)] \equiv f_{1*}[S] + f_{2*}[S] \\ &\equiv (f_1 + f_2)_{*n}[S]. \quad \square \end{aligned}$$

Powróćmy obecnie do szerszego kontekstu, ażeby upewnić się, że abstrakcyjna definicja homologii ma oczekiwany własność: rozszerza się do definicji funktora homologii...

Tw. 1. Niech $\mathcal{A}$ - kategoria abelowa ; Niech $(C, d) \in \text{Comp}(\mathcal{A})$.

$\forall n \in \mathbb{Z} : H_n : \text{Comp}(\mathcal{A}) \rightarrow \mathcal{A}$ jest funktorem.
(addytywnym)

D : Zauważmy najpierw, że wobec tożsamości $\partial_{n+1} \circ d_{n+1} = 0$ mamy

- z racji uniwersalności ker -

$$\begin{array}{ccccc} C_{n+1} & \xrightarrow{d_{n+1}} & C_n & \xrightarrow{\partial_{n+1}} & \text{coker}(d_{n+1}) \\ & \nearrow \tilde{d}_{n+1} & \uparrow \iota_{n+1} & & \\ & & \text{Ker}(\partial_{n+1}) & \equiv & \text{Im}(d_{n+1}) \end{array}$$

W świetle slw. 3. $\tilde{d}_{n+1}$ jest epi. Następnie rozważymy parę
kompleksów tancerkowych $(C^A, d^A) \in \text{Comp}(\mathcal{A})$, $A \in \{1, 2\}$ wraz
z odwzorowaniem tancerkowym $f. : (C^1, d^1) \rightarrow (C^2, d^2)$
i przyjrzymy się odnośnemu diagramowi (przemiennemu) :

$$\begin{array}{ccccccc}
 \text{Im}(d_{n+1}^1) & \xrightarrow{\underline{k}_{n+1}^1} & \text{Ker}(d_n^1) & \xrightarrow{\gamma_n^1} & \text{Coker}(\underline{k}_{n+1}^1) \equiv H_n(C^1, d^1) \\
 \uparrow \tilde{d}_{n+1}^1 & \searrow \underline{k}_{n+1}^1 & \downarrow \underline{k}_n^1 & & \\
 \dots \xrightarrow{d_{n+2}^1} C_{n+1}^1 & \xrightarrow{d_{n+1}^1} & C_n^1 & \xrightarrow{d_n^1} & C_{n-1}^1 \xrightarrow{d_{n-1}^1} \dots \\
 \downarrow f_{n+1} & & \downarrow f_n & & \downarrow f_{n-1} \\
 \dots \xrightarrow{d_{n+2}^2} C_{n+1}^2 & \xrightarrow{d_{n+1}^2} & C_n^2 & \xrightarrow{d_n^2} & C_{n-1}^2 \xrightarrow{d_{n-1}^2} \dots \\
 \downarrow \tilde{d}_{n+1}^2 & \nearrow \underline{k}_{n+1}^2 & \uparrow \underline{k}_n^2 & & \\
 \text{Im}(d_{n+1}^2) & \xrightarrow{\underline{k}_{n+1}^2} & \text{Ker}(d_n^2) & \xrightarrow{\gamma_n^2} & \text{Coker}(\underline{k}_{n+1}^2) \equiv H_n(C^2, d^2)
 \end{array}$$

zapisany w uprzednio wprowadzonych oznaczeniach.

Po pierwsze stwierdzamy $d_n^2 \circ f_n \circ k_n^1 = f_{n-1} \circ d_n^1 \circ k_n^1 = f_{n-1} \circ 0 = 0$

$\Rightarrow$
uniwersalność
ker

$$\begin{array}{ccc}
 & \text{Ker}(d_n^2) & \\
 \nearrow \tilde{d}_n^2 & \downarrow \underline{k}_n^2 & \\
 \text{Ker}(d_n^1) & \xrightarrow{f_n \circ k_n^1} & C_n^2
 \end{array}$$

NASTĘPNIE WNIOSKUJEMY NA PODSTAWIE TOŻSAMOŚCI

$$0 = 0 \circ f_{n+1} \equiv (\Theta_{n+1}^2 \circ d_{n+1}^2) \circ f_{n+1} = \Theta_{n+1}^2 \circ f_n \circ d_{n+1}^1 = \Theta_{n+1}^2 \circ f_n \circ k_{n+1}^1 \circ \widetilde{d}_{n+1}^1 = \Theta_{n+1}^2 \circ f_n \circ k_n^1 \circ \underline{k}_{n+1}^1 \circ \widetilde{d}_{n+1}^1$$

A WOBEC EPICHOŚCI $\widetilde{d}_{n+1}^1$, $\exists \in \Theta_{n+1}^2 \circ f_n \circ k_n^1 \circ \underline{k}_{n+1}^1 = 0$, WIĘC TEŻ Z RACJI UNIWERSALNOŚCI $\ker$ (ODWISIONEJ DO $\text{im}(d_{n+1}^2) \equiv \text{Ker}(\text{Coker}(d_{n+1}^2))$)

$$\begin{array}{ccc} & \text{im}(d_{n+1}^1) & \\ \swarrow \beta_{n+1} & \downarrow f_n \circ k_n^1 \circ \underline{k}_{n+1}^1 & \\ \text{im}(d_{n+1}^2) & \xrightarrow{\underline{k}_{n+1}^2} & C_n^2 \end{array}$$

OSTATECZNIE OBLICZAMY $\underline{k}_{n+1}^2 \circ \beta_{n+1} = f_n \circ k_n^1 \circ \underline{k}_{n+1}^1 = k_n^2 \circ d_n \circ \underline{k}_{n+1}^1$

$$\subseteq \underline{k}_n^2 \circ \underline{k}_{n+1}^2 \circ \beta_{n+1}$$

CO WOBEC MONICZNOŚCI k_n^2 DAJE:

$$\underline{k}_{n+1}^2 \circ \beta_{n+1} = d_n \circ \underline{k}_{n+1}^1, \text{ CZYLI}$$

$$\begin{array}{ccccc}
 \text{Im}(d_{n+1}^1) & \xrightarrow{\underline{k}_{n+1}^1} & \text{Ker}(d_n^1) & \xrightarrow{\gamma_n^1} & H_n(C^1, d^1) \\
 \beta_{n+1} \downarrow & \curvearrowright & \downarrow \alpha_n & \curvearrowright & \downarrow \\
 \text{Im}(d_{n+1}^2) & \xrightarrow{\underline{k}_{n+1}^2} & \text{Ker}(d_n^2) & \xrightarrow{\gamma_n^2} & H_n(C^2, d^2)
 \end{array}$$

$H_n(f.)$!

& UNIWERSALNY coker
 (CONVERSION DO $(\text{Im}(d_{n+1}^1), \underline{k}_{n+1}^1)$)

W ŚWIELE POWYŻSZEGO $(\gamma_n^2 \circ \alpha_n) \circ \underline{k}_{n+1}^1 = \gamma_n^2 \circ \underline{k}_{n+1}^2 \circ \beta_{n+1} = 0 \circ \beta_{n+1} = 0$

SPRAWDZENIE POŻĄDANYCH WŁASNOŚCI TAKI OUREŚŁONEGO
 PRZYPORZĄDKOWANIA $f. \mapsto H.(f.)$ JEST PROSTYM ĆWICZENIEM,
 KTÓRE POZOSTAWIAMY UWAGNEMU CZYTELNIKOWI. $\square$

TERMINOLOGIA: kompleks (C, d) o homologii trywialnej, $H.(C, d)$,
określamy mianem ACYKLUZNEGO.

W NASTĘPNEJ WOLEJNOŚCI ROZPATRZYMY TWIERDZENIA
KLUCZOWE W ANALIZIE HOMOLOGII A ZNACZENIE
PIZYKALNYM, BO POZWALAJĄCE WYRAZIC POSZUKIWANY
HOMOLOGIE KOMPLEKSU PRZĘZ HOMOLOGIE (W ZAT.: ZNANE)
KOMPLEKSÓW J NIM POWIĄZANYCH W SZCZEGÓLNY SPOSÓB, O KTÓRYM
MOWA W...

Tw. 2. NIECHAJ A - KATEGORIA ABELOWA $\hookrightarrow$ AbGrp, NIECH

$$0 \dashrightarrow (C^1_\bullet, d^1_\bullet) \xrightarrow{z_\bullet} (C^2_\bullet, d^2_\bullet) \xrightarrow{\pi_\bullet} (C^3_\bullet, d^3_\bullet) \dashrightarrow 0 \quad (\text{SES})$$

BĘDZIE KRÓTKIM CIĄGIEM DOKŁADNYM W $\text{Comp}(A)$.

WÓWZAS ISTNIEJE DŁUGI CIĄG DOKŁADNY W HOMOLOGII

$$\dots \rightarrow H_{n+1}(C^3_\bullet, d^3_\bullet) \xrightarrow{\beta_{n+1}} H_n(C^1_\bullet, d^1_\bullet) \xrightarrow{z_{*n}} H_n(C^2_\bullet, d^2_\bullet) \xrightarrow{\pi_{*n}} H_n(C^3_\bullet, d^3_\bullet)$$

$$\xrightarrow{\beta_n} H_{n-1}(C^1_\bullet, d^1_\bullet) \rightarrow \dots, \quad \text{w którego zapisie}$$

$\cong H_n(C^3) \text{ (skłót)} \qquad \cong H_{n-1}(C^1)$

MORFIZMY
ŁĄCZĄCE
-3-1-1

$$\beta_\bullet : H_\bullet(C^3_\bullet, d^3_\bullet) \rightarrow H_{\bullet-1}(C^1_\bullet, d^1_\bullet) \quad \text{śł. postaci}$$

(CZASEM JW. ROCKSTEINEM) : $[S] \longmapsto \begin{bmatrix} z_{n-1}^{-1} & d_n^2 & \pi_n^{-1}(S) \end{bmatrix} \text{ (SYMBOL)} \quad (22)$

D : ZACZNIEMY OD DESYFRACJI DEFINICJI HOMOMORFIZMU ŁĄCZĄCEGO:

$$\beta_g : H^g(C^3) \rightarrow H^{g-1}(C^1). \text{ ROZWAŻMY DOWOLNY } g\text{-KOCYKŁ } \phi_3 \in C_g^3$$

REPREZENTUJĄCY KLASĘ $[\phi_3] \in H^g(C^3)$. JEGO (DOW.) PRZEBIWOBRĄZ ϕ_2 WZDŁUG π_g (WÓDEGO ISTNIENIE ZAPEWNIĄ EPICHOŚĆ π_g) SPEŁNIA TOŻSAMOŚĆ

$$\pi_{g-1}(d_g^2 \phi_2) = d_g^3 \circ \pi_g(\phi_2) = d_g^3 \phi_3 = 0, \text{ ZATEM } d_g^2 \phi_2 \in \text{Ker } \pi_{g-1} = \text{Im } \tau_{g-1}$$

($\Leftarrow$ DOKŁADNOŚĆ (SES)), CZYLI ISTNIĘJE $\phi_1 \in C_{g-1}^1$ O WŁASNOŚCI

$$\tau_{g-1}(\phi_1) = d_g^2 \phi_2.$$

TEN SPEŁNIA $\tau_{g-2}(d_{g-1}^1 \phi_1) = d_{g-1}^2 \circ \tau_{g-1}(\phi_1) = d_{g-1}^2 \circ d_g^2 \phi_2 = 0$, CO WÓDEC MONICZNOŚCI τ_{g-2} IMPLIKUJE $d_{g-1}^1 \phi_1 = 0$.

PRZYJMUJEMY ZATEM $\beta_g([\phi_3]) := [\phi_1]$, UZUPELNIAJĄC WCZEŚNIEJSZE DEFINICJE

$$\iota_{*g} : H_g(C^1_*) \rightarrow H_g(C^2_*) : [a] \mapsto [\iota_g(a)],$$

$$\pi_{*g} : H_g(C^2_*) \rightarrow H_g(C^3_*) : [b] \mapsto [\pi_g(b)].$$

$$\begin{aligned} \pi(\phi_2) &= \phi_3 \\ &+ d\phi \\ &\in d\pi_{g+1}(\delta) \end{aligned}$$

ZAUWAŻAMY, ŻE ZMIANA $\phi_3 \mapsto \phi_3 + d_{g+1}^3 D$ WYBORU REPREZENTANTA $[\phi_3]$ PROWADZI DO $\phi_2 \mapsto \phi_2 + d\delta$.
 DLA $\pi_{g+1}(\delta) = D$, ZATEM TEŻ $\phi_1 \mapsto \phi_1 \Rightarrow [\phi_1]$ JEST - W ISTOCIE - PRZYPISANA KLASIE $[\phi_3]$.
 POZOSTAŁE WYBORY DOWOLNE DO DRODZE OD ϕ_3 DO ϕ_1 SĄ BEZ ZNACZENIA; ELEMENTY W $\pi_n^{-1}(j)$ PODAJĄ
 SIĘ O ELEMENTY Z $\ker \pi_n = \text{Im } \iota_n$, WIĘC DO ZWIĄZKU Z $\iota_{n-1}^1 \circ d_n^2$ DOSTAJEMY POPRAWKĘ $\sim \iota_n^1 \circ d_{n+1}^1 \circ \iota_{n+1}^1 = d_n^1 \Rightarrow 0 \in G$.

PRZYSTĄPIMY OBECNIE DO SPRAWDZENIA DOKŁADNOŚCI CIĄGU GRUP HOMOLOGII:

$$(*) \text{ W } H_g(C^2_*) \ni [b] : \text{ZADŁŻMY, JE } [b] \in \ker \pi_{*g}, \text{ CZYLI } 0 = \pi_{*g}[b] = [\pi_g(b)]$$

$$\Rightarrow \exists c \in C_{g+1}^3 : \pi_g(b) = d_{g+1}^3 c. \text{ WOBEC EPICKOŚCI } \pi_{g+1} \text{ ZNAJDUJEMY } \beta \in C_{g+1}^2$$

$$\text{O WŁASNOŚCI } c = \pi_{g+1}(\beta), \text{ CZYLI } \pi_g(b) = d_{g+1}^3 \circ \pi_{g+1}(\beta) = \pi_g(d_{g+1}^2 \beta), \text{ T.J.}$$

$$b - d_{g+1}^2 \beta \in \ker \pi_g = \text{Im } \iota_g, \text{ ZATEM } \exists \alpha \in C_g^1 : b = d_{g+1}^2 \beta + \iota_g(\alpha), \text{ CO DAJE}$$

$$[b] = [\iota_g(\alpha) + d_{g+1}^2 \beta] = [\iota_g(\alpha)] = \iota_{*g}[\alpha] \in \text{Im } \iota_{*g}. \quad \square$$

(**) w $H_{g-1}(C^1) \ni [a]$: ZATÓŻMY, ŻE $[a] \in \ker \pi_{*g-1}$, CZYLI $0 = \pi_{*g-1}[a] \equiv [\pi_{g-1}(a)]$

$\Rightarrow \exists b \in C_g^2 : \pi_{g-1}(a) = d_g^2 b$. ROZWAŻMY $c := \pi_g(b)$. ZACHODZI

$$d_g^3 c = d_g^3 \circ \pi_g(b) = \pi_{g-1} \circ d_g^2 b = \pi_{g-1} \circ \pi_{g-1}(a) = 0(a) = 0, \text{ WIEC TEŻ}$$

DOSTAJEMY $[c] \in H_g(C^3)$, A PRZY TYM — WPROST Z DEFINICJI — $[a] = \beta_g[c] \in \text{Im } \beta_g$.

(***) w $H_g(C^3) \ni [c]$: ZATÓŻMY, ŻE $[c] \in \ker \beta_g$, CZYLI $0 = \beta_g[c] \equiv [a]$, T.J.

DLA $b : \pi_g(b) = c$ SPETNIĄCYCH $d_g^2 b = \pi_{g+1}(a)$ MAMY $a = d_g^1 \alpha$, CZYLI

$$d_g^2 b = d_g^2(\pi_g(\alpha)), \text{ T.J. } b - \pi_g(\alpha) \in \ker d_g^2, \text{ ZATEM } \exists [b - \pi_g(\alpha)] \in H_g(C^2).$$

WOBEC TEGO $c = \pi_g(b) = \pi_g(b - \pi_g(\alpha))$ ODTWARZA $[c] = \pi_{*g}[b - \pi_g(\alpha)] \in \text{Im } \pi_{*g}$.

NAMY TEŻ

TW.3. [NATURALNOŚĆ BOULSTEINA]

$$0 \cdots \rightarrow (C_1, d_1^1) \xrightarrow{z_1} (C_1, d_1^2) \xrightarrow{\pi_1} (C_1, d_1^3) \cdots \rightarrow 0$$

$$f_1 \downarrow \quad g_1 \downarrow \quad h_1 \downarrow$$

DIAGRAM
PRZEMIENNY

$$0 \cdots \rightarrow (D_1, \delta_1^1) \xrightarrow{z_1} (D_1, \delta_1^2) \xrightarrow{p_1} (D_1, \delta_1^3) \cdots \rightarrow 0$$

MONOMORFIZMY
TĄCZĄCE

$$\cdots \rightarrow H_n(C_1, d_1^1) \xrightarrow{z_{*n}} H_n(C_1, d_1^2) \xrightarrow{\pi_{*n}} H_n(C_1, d_1^3) \xrightarrow{f_n} H_{n-1}(C_1, d_1^1) \rightarrow \cdots$$

$$f_{*n} \downarrow \quad g_{*n} \downarrow \quad h_{*n} \downarrow \quad f_{*n-1} \downarrow$$

DIAGRAM
PRZEMIENNY

$$\cdots \rightarrow H_n(D_1, \delta_1^1) \xrightarrow{z_{*n}} H_n(D_1, \delta_1^2) \xrightarrow{p_{*n}} H_n(D_1, \delta_1^3) \xrightarrow{f_n} H_{n-1}(D_1, \delta_1^1) \rightarrow \cdots$$

D: $\triangle$

(INNYM POTĘŻNYM NARZĘDZIEM RACHUNKOWYM ALGEBRY HOMOLOGICZNEJ
JEST KONSTRUKCJA HOMOTOPII, KTÓRA USTALA RELACJĘ
POMIĘDZY INDUKOWANYMI MORFIZMAMI HOMOLOGII...

Def. 5. NIECH $\mathcal{A}$ - ABELOWA ($\hookrightarrow \text{AbGrp}$) i NIECH

$f_{\bullet}^A : (C_{\bullet}^1, d_{\bullet}^1) \rightarrow (C_{\bullet}^2, d_{\bullet}^2)$ BĘDĄ MORFIZMAMI
KOMPLEKSÓW ŁĄCZONYCH
W $\mathcal{A}$.

MÓWIMY, ŻE $f_{\bullet}^1$ I $f_{\bullet}^2$ SĄ HOMOTOPIJNE (HOMOTOPIJNIE
ROZNOWAŻNIE)

CO ZAPISUJEMY JAKO $f_{\bullet}^1 \simeq f_{\bullet}^2$, ILEKROD
CIĄG UOGÓLNIONY $h_{\bullet} : C_{\bullet}^1 \rightarrow C_{\bullet}^2 \text{ (f1)} \in \text{Mor}(\mathcal{A})^{\mathbb{Z}}$ HOMOTOPIA

$$\begin{array}{ccccccc} \rightarrow C_{n+1}^1 & \xrightarrow{d_{n+1}^1} & C_n^1 & \xrightarrow{d_n^1} & C_{n-1}^1 & \rightarrow & \\ \uparrow f_{n+1}^A & \swarrow h_n & \uparrow f_n^A & \swarrow h_{n-1} & \uparrow f_{n-1}^A & & \\ \rightarrow C_{n+1}^2 & \xrightarrow{d_{n+1}^2} & C_n^2 & \xrightarrow{d_n^2} & C_{n-1}^2 & \rightarrow & \end{array}$$

$$f_n^1 - f_n^2 = d_{n+1}^2 \circ h_n + h_{n-1} \circ d_n^1$$

(H)

O WŁASNOŚCI
WYKAZANEJ
PRZĘZ DĄCIAM PRZECIWNY

W szczególności morfizm $f: (C^1, d^1) \rightarrow (C^2, d^2)$ nazywamy
homotopijnie zerowym, gdy $f \simeq 0$.

Uwaga: $\text{id}_{(C, d)} \simeq 0$, kompleks (C, d) nazywamy miannym
ścigającym się, a odnośną homotopię h - miannym
homotopii ściągającej.

o istności powyższych pojęć zaświadczyają poniższe

Skł. 7. $f^1 \simeq f^2 \implies f^1_* = f^2_*$

Dł. $f^1_{*n}[S] \equiv [f^1_n(S)]_{(H)} = [f^2_n(S) + d^2_{n+1} \circ h_n(S) + h_{n-1} \circ d^1_n(S)]$
 $= [f^2_n(S) + d^2(h_n(S))] \equiv [f^2_n(S)] = f^2_{*n}[S] \quad (28)$

ORAZ

Slw. 8. DOWOLNY KOMPLEKS SŁABY GALNY JEST ACYKLUJNY.

D: $[S] \equiv \text{id}_{(C, d.)} *_{n} [S] \underset{\text{Slw. 2}}{=} 0 *_{n} [S] \equiv [0_n(S)] = [0] = 0$

ii. $\forall n \in \mathbb{Z}: H_n(C, d.) = 0 \quad \square$

KOLEJNĄ STRUKTURĘ O ZNACZENIU FIZYKALNYM, Z KTÓRĄ
PRZYSTOJE NAM SIĘ ZAPOZNAĆ, SĄ KOMPLEKSY W $\text{Comp}(A)$.
ICH ZNAJOMOŚĆ STAJE SIĘ - BYWA - JEDNĄ ISTOTNYCH IZOMORFIZMÓW
W (KO)HOMOLOGII, KTÓRYCH PRZYKŁADY OMÓWIMY JUŻ WKRÓTCE.

DEF. 6.: NIECHAJ $R \in \text{AbRing}$. BIKOMPLEKS TANIECZOWY TO TRÓJKA

$(C_{\bullet, \bullet}, d_{\bullet, \bullet}^{(1)}, d_{\bullet, \bullet}^{(2)})$ ZŁOŻONA Z CIĄGU UOGÓLNIONEGO $C_{\bullet, \bullet}: \mathbb{Z} \times \mathbb{Z} \rightarrow \text{Mod}_R$
 $: (m, n) \mapsto C_{m, n}$

ORAZ PARY CIĄGÓW UOGÓLNIONYCH: $\left\{ \begin{array}{l} d_{\bullet, \bullet}^{(1)}: \mathbb{Z} \times \mathbb{Z} \rightarrow \text{Hom}_R(C_{\bullet, \bullet}) \\ : (m, n) \mapsto d_{m, n}^{(1)} \in \text{Hom}_R(C_{m, n}, C_{m-1, n}) \\ d_{\bullet, \bullet}^{(2)}: \mathbb{Z} \times \mathbb{Z} \rightarrow \text{Hom}_R(C_{\bullet, \bullet}) \\ : (m, n) \mapsto d_{m, n}^{(2)} \in \text{Hom}_R(C_{m, n}, C_{m, n-1}) \end{array} \right.$

$$\begin{array}{ccccc} & & \downarrow d_{m, n}^{(1)} & & \\ d_{m, n}^{(1)} \rightarrow & C_{m, n} & \xrightarrow{d_{m, n}^{(2)}} & & \\ & \downarrow d_{m, n}^{(2)} & & & \end{array}$$

• WŁASNOŚCIACH: (BC1) $\forall n \in \mathbb{Z}: (C_{\bullet, n}, d_{\bullet, n}^{(1)}) \in \text{Comp}(\text{Mod}_R)$

$\forall m \in \mathbb{Z}: (C_{m, \bullet}, d_{m, \bullet}^{(2)}) \in \text{Comp}(\text{Mod}_R)$

(BC2) $\forall (m, n) \in \mathbb{Z} \times \mathbb{Z}: d_{m-1, n}^{(2)} \circ d_{m, n}^{(1)} = d_{m, n-1}^{(1)} \circ d_{m, n}^{(2)}$

WŁASNOŚĆ (BC2) POZWALA ZWIĄZAĆ $\mathcal{Z}$ BIKOMPLEKSEM - ORAZ $H_*(C_{\bullet, n}, d_{\bullet, n}^{(1)})$
 i $H_*(C_{m, \bullet}, d_{m, \bullet}^{(2)})$ $\forall m, n \in \mathbb{Z}$ - JEDNĄ JESZCZE HOMOLOGIE, O KTÓREJ MOWI

DEF. 7. NIECHAJ $R \in \text{AbRing}$ i NIECH $(C_{\bullet, \bullet}, d_{\bullet, \bullet}^{(1)}, d_{\bullet, \bullet}^{(2)})$ BĘDZIE
 BIKOMPLEKSEM ŁANCUKOWYM na Mod_R . KOMPLEKS TOTALNY BIKOMPLEKSU
 TO KOMPLEKS ŁANCUKOWY $(\text{Tot}(C_{\bullet, \bullet}), D_{\bullet}) \in \text{Comp}(\text{Mod}_R)$

0 OBIEKTAM
 n - ŁANCUKOWY

$$\text{Tot}(C_{\bullet, \bullet})_N := \bigoplus_{N=m+n} C_{m, n}$$

1 OPERATORACH
 n - KŁASZCZĄ

$$D_N := \sum_{N=m+n} (d_{m, n}^{(1)} + (-1)^m d_{m, n}^{(2)}) : \text{Tot}(C_{\bullet, \bullet})_N \rightarrow \text{Tot}(C_{\bullet, \bullet})_{N-1}$$

JEGO HOMOLOGIE OKREŚLAMY MIANEM HOMOLOGII TOTALNEJ BIKOMPLEKSU.

(SPRAWDZENIE POPRAWNOŚCI DEFINICJI D_N JAKO OPERATORÓW KŁASZCZĄ
 POZOSTAWIAMY UWAGNEMU CZYTELNIKOWI.)

MAYĄC NA WZGLĘDZIE PRZYSZŁE ZASTOSOWANIA, WPROWADZAMY JESZCZE

DEF. 8. NIECHAJ $R \in \text{Ab Ring}$ I NIECH $(C_{\bullet, \bullet}, d_{\bullet, \bullet}^{(1)}, d_{\bullet, \bullet}^{(2)})$ BĘDZIE

BIKOMPLEKSEM TANCUKLOWYM na Mod_R. PIERWSZA HOMOLOGIA ITEROWANA

BIKOMPLEKSU TO HOMOLOGIA KOMPLEKSU TANCUKLOWEGO

$$\left(\bigoplus_{n \in \mathbb{Z}} H_{\bullet, n}^{(2)}(C_{\bullet, \bullet}, d_{\bullet, \bullet}^{(1)}), \bigoplus_{n \in \mathbb{Z}} [d_{\bullet, n}^{(2)}] \right)$$

O OPERATORACH KOBRZĘGU $[d_{\bullet, n}^{(1)}] : H_{\bullet, n}^{(2)}(C_{\bullet, \bullet}, d_{\bullet, \bullet}^{(2)}) \rightarrow H_{\bullet-1, n}^{(2)}(C_{\bullet, \bullet}, d_{\bullet, \bullet}^{(2)})$

$$\left[\text{OZN. } \bigoplus_{(m, n) \in \mathbb{Z} \times \mathbb{Z}} H_m^{(1)} H_{\bullet, n}^{(2)} \right. \quad ; \quad \begin{array}{ccc} [C]_{d_{\bullet, \bullet}^{(2)}} & \xrightarrow{\quad} & [d_{m, n}^{(1)} C]_{d_{\bullet, \bullet}^{(2)}} \\ \bigcap & & \bigcap \\ H_{m, n}^{(2)}(C_{\bullet, \bullet}, d_{\bullet, \bullet}^{(2)}) & & H_{m-1, n}^{(2)}(C_{\bullet, \bullet}, d_{\bullet, \bullet}^{(2)}) \end{array}$$

DRUGĄ HOMOLOGIE ITEROWANĄ BIKOMPLEKSU DEFINIujemy ANALOGICZNIE JAKO

HOMOLOGIE KOMPLEKSU $\left(\bigoplus_{m \in \mathbb{Z}} H_{m, \bullet}^{(1)}(C_{\bullet, \bullet}, d_{\bullet, \bullet}^{(1)}), \bigoplus_{m \in \mathbb{Z}} [d_{m, \bullet}^{(2)}] \right)$. $\left[\text{OZN. } \bigoplus_{(m, n) \in \mathbb{Z} \times \mathbb{Z}} H_n^{(2)} H_{m, \bullet}^{(1)} \right.$

ZNACZENIE HOMOLOGII ITEROWANYM PODPADA

Tw. 4. PRZYMIJMY ZAPIS DEF. 8. I ZAŁOŻMY, ŻE $(C_{\cdot}, d_{\cdot,1}^{(1)}, d_{\cdot,1}^{(2)})$ JEST JEDNOSTRONNIE OGRANICZONY W OBU GRADUJACH, T.J. $\exists (M, N) \in \mathbb{Z} \times \mathbb{Z} \forall m > M, n > N : C_{m,n} \equiv 0$.

ILEKROĆ HOMOLOGIA ITEROWANA ZNIKA POZA WYRÓŻNIONYM RZĘDEM $n = n_0$ (W PRZYPADKU PIERWSZEJ) WZGL. POZA WYRÓŻNIONĄ KOLUMNĄ $m = m_0$ (W PRZYPADKU DRUGIEJ), HOMOLOGIA TOTALNA JEST Z NIĄ IZOMORFICZNA,

T.J. $\forall m \in \mathbb{Z} : H_{m+n_0}(\text{Tot}(C_{\cdot, \cdot}), D_{\cdot, \cdot}) \simeq H_m^{(1)} H_{\cdot, n_0}^{(2)}$

WZGL.

$$\forall n \in \mathbb{Z} : H_{m_0+n}(\text{Tot}(C_{\cdot, \cdot}), D_{\cdot, \cdot}) \simeq H_n^{(2)} H_{m_0, \cdot}^{(1)}$$

D: DAWOŚ PRZEPROWADZIMY DLA PIERWSZEJ HOMOLOGII ITEROWANEJ.
W PRZYPADKU DRUGIEJ HOMOLOGII ITEROWANEJ JEST ON W PEŁNI ANALOGICZNY. DLA USTALENIA UWAGI POTOŻYMY TEŻ $(M, N) = (0, 0)$. (33)

OZNACZMY DLA SUMY $\delta_{m,n} \equiv d_{m,n}^{(1)}$; $\nabla_{m,n} \equiv (-1)^m d_{m,n}^{(2)}$, A NASTĘPNIE OPISAMY
 INDEKSY BIGRADACJI.

$$\Leftrightarrow ([d^{(1)}, d^{(2)}] = 0 \Rightarrow \{\delta, \nabla\} = 0)$$

NIECHAJ $[\phi] \in H_m^{(1)} H_{\cdot, n_0}^{(2)}$. REPREZENTANT ϕ TEJ KLASY SPEŁNIA WARUNEK

$$\nabla \phi = 0,$$

ZATEM OKREŚLA $[\phi]_{\nabla} \in H_{n_0}(C_{m, \cdot}, d_{m, \cdot}^{(2)})$, A PRZY TYM $0 = [\delta][\phi]_{\nabla} \equiv [\delta\phi]_{\nabla}$,

CZYLI $\exists \phi_1 \in C_{m-1, n_0+1} : \delta\phi = -\nabla\phi_1 \Rightarrow 0 = \delta^2\phi = -\delta\nabla\phi_1 = +\nabla(\delta\phi_1)$, MAMY ZATEM

$[\delta\phi_1]_{\nabla} \in H_{n_0+1}(C_{m-2, \cdot}, d_{m-2, \cdot}^{(2)})$ O WŁASNOŚCI $[\delta][\delta\phi_1]_{\nabla} \equiv [\delta^2\phi_1]_{\nabla} = 0$, PRZETO

$\delta\phi_1$ WYZNACZA $[\delta\phi_1] \in H_{m-2}^{(1)} H_{\cdot, n_0+1}^{(2)} \equiv 0$ (NA MOCY ZAŁOŻENIA). KLASA TA JEST

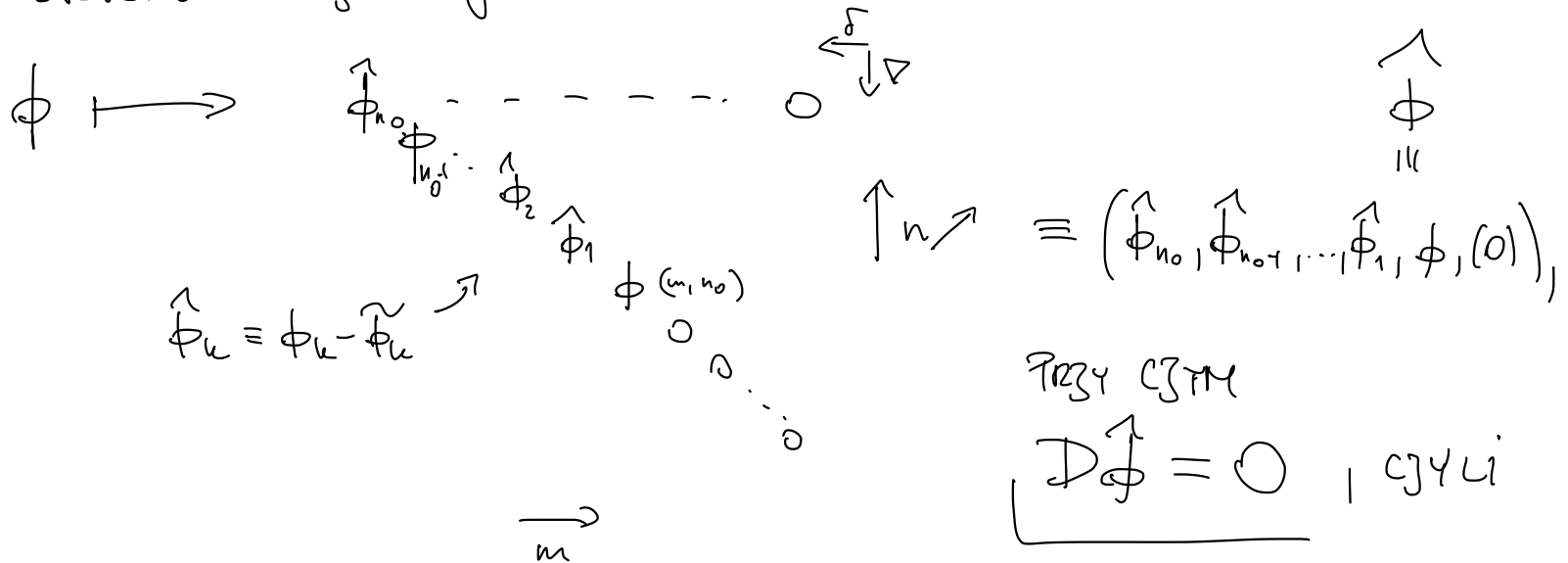
REPREZENTOWANA PRZEZ $[\delta\phi_1]_{\nabla} \equiv [\delta][\tilde{\phi}_1]_{\nabla} \equiv [\delta\tilde{\phi}_1]_{\nabla}$, $\tilde{\phi}_1 \in C_{m-1, n_0+1}$, $\nabla\tilde{\phi}_1 = 0$.

$\Leftrightarrow \exists \phi_2 \in C_{m-2, n_0+2} : \delta(\phi_1 - \tilde{\phi}_1) = -\nabla\phi_2 \Rightarrow 0 = \delta^2(\phi_1 - \tilde{\phi}_1) = -\delta\nabla\phi_2 = +\nabla(\delta\phi_2)$, $\downarrow$
 $-\nabla(\phi_1 - \tilde{\phi}_1) = -\nabla\phi_1 = \delta\phi$

ZNÓW WYC DOSTAJEMY $[\delta\phi_2]_{\nabla} \in H_{n_0+2}(C_{m-3, \cdot}, d_{m-3, \cdot}^{(2)})$ O WŁASNOŚCI $[\delta][\delta\phi_2]_{\nabla} \equiv [\delta^2\phi_2]_{\nabla} = 0$, CZYLI
 - JAK UPRZĘDNIŁO - JEST $[\delta\phi_2] \in H_{m-3}^{(1)} H_{\cdot, n_0+2}^{(2)} \equiv 0$ (J/W) $\Rightarrow [\delta\phi_2]_{\nabla} = [\delta\tilde{\phi}_2]_{\nabla}$, $\tilde{\phi}_2 \in C_{m-2, n_0+2}$, $\nabla\tilde{\phi}_2 = 0$. (34)

A DALEJ $\exists \phi_3 \in C_{m-3, n_0+3} : \delta(\phi_2 - \tilde{\phi}_2) = -\nabla \phi_3$,   PRZY $-\nabla(\phi_2 - \tilde{\phi}_2) = -\nabla \phi_2 = \delta(\phi_1 - \tilde{\phi}_1)$
etc.!

ТҮМ СРОДОБЕМ ҮЗҮСҮҮҖЕМҮ

$$\phi \mapsto [\hat{\phi}]_{\mathcal{D}} \in H_{m+n_0}(\overline{\text{Tot}}(G, \cdot), \cdot, \mathcal{D})$$

POZOSTAJE PRZEKONAC SIĘ O NIEZALEŻNOŚCI $[\hat{\phi}]_D$ OD WYBORU
REPREZENTANTA KLASY $[\phi] \in H_m^{(1)} H_{\bullet, 1^m}^{(2)}$.

W tym celu rozważmy $[\phi]_{\nabla} \mapsto [\phi]_{\nabla} + [\delta][\tilde{\phi}]_{\nabla} = [\phi + \delta\tilde{\phi}]_{\nabla}, \nabla\tilde{\phi} = 0$

Jest $[\delta][\phi + \delta\tilde{\phi}]_{\nabla} = [\delta\phi + \delta^2\tilde{\phi}]_{\nabla} = [\delta\phi]_{\nabla} = [\delta][\phi]_{\nabla} = 0$, więc możemy

położyć $\delta\phi = -\nabla\phi$, etc., jak poprzednio.

Wobec powyższego otrzymujemy

$$[\hat{\phi}_0, \hat{\phi}_1, \dots, \hat{\phi}_n, \phi, 0]_{\nabla} \xrightarrow{[\phi] \mapsto [\phi]_{\nabla} + [\delta][\tilde{\phi}]_{\nabla}} [\hat{\phi}_0, \hat{\phi}_1, \dots, \hat{\phi}_n, \phi + \delta\tilde{\phi}, 0]_{\nabla} \stackrel{\nabla\tilde{\phi}=0}{=} [\hat{\phi}_0, \hat{\phi}_1, \dots, \hat{\phi}_n, \phi] + [0, \dots, 0, \delta\tilde{\phi}, \nabla\tilde{\phi}]_{\nabla} \\ = [\hat{\phi}_0, \hat{\phi}_1, \dots, \hat{\phi}_n, \phi, 0] + \nabla(0, \dots, 0, \tilde{\phi}, 0)_{\nabla} = [\hat{\phi}_0, \hat{\phi}_1, \dots, \hat{\phi}_n, \phi]_{\nabla}$$

WNIOSEK: Przyporządkowanie $[\phi] \xrightarrow{h} [\hat{\phi}_0, \hat{\phi}_1, \dots, \hat{\phi}_n, \phi, 0]_{\nabla}$ jest dobrze określone. $\square$

Następnie konstruujemy przyporządkowanie odwrotne: $H_*(\text{Tot}(C_{\bullet}), D_{\bullet}) \rightarrow H_{\bullet}^{(1)} H_{\bullet, n_0}^{(2)} \dots$

Niechaj $\omega = (a_n, a_{n-1}, \dots, a_0)$ będzie N -cyklem w $H_{\bullet}^{(1)}$ homologii D , tj. mamy

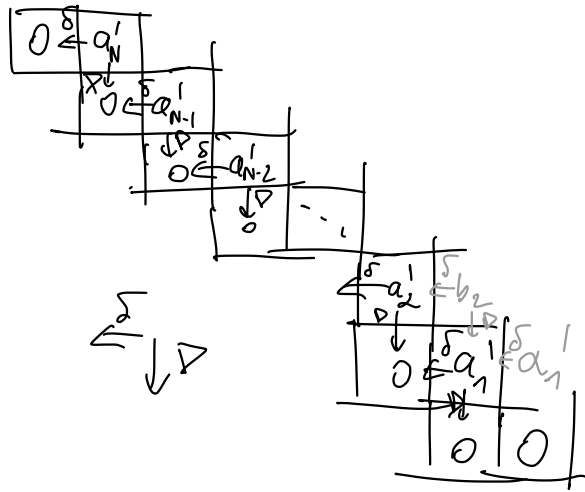
$$\left(\begin{array}{c|c} a_n & a_0 \\ \hline & a_0 \\ \hline & 1\text{-cykl} \end{array} \quad \begin{array}{c|c} a_2 & a_1 \\ \hline & a_1 \\ \hline & 2\text{-cykl} \end{array} \quad \downarrow \nabla \quad \dots \right) \quad (36)$$

jest zatem $a_0 = \nabla b_1 \Rightarrow \omega - D(0, 0, \dots, 0, b_1)$ spełnia relację $D\omega_1 = D\omega = 0$, a przy tym $\subseteq \omega'$

$\omega' = (a_N, a_{N-1}, \dots, a_1, \delta b_1, 0) \equiv (a'_N, a'_{N-1}, \dots, a'_1, 0)$, czyli otrzymany D -homologiczny z ω N -cykl „zredukowany”

$$\left. \begin{array}{l} \nabla a'_1 = 0 \\ \delta a'_1 = -\nabla a'_2 \end{array} \right\} \Rightarrow \exists [a'_1]_\nabla : [\delta][a'_1]_\nabla = [\delta a'_1]_\nabla = [-\nabla a'_2]_\nabla = 0$$

$$[a'_1]_\nabla \text{ wyznacza } [a'_1] \in H_1^{(1)} H_{N-1}^{(0)} \equiv 0$$

$$[a'_1]_\nabla = [\delta][a'_1]_\nabla \equiv [\delta a'_1]_\nabla, \nabla a'_1 = 0$$

(tu już jest rezultat!)

jest zatem $a'_1 = \delta a'_1 + \nabla b_2, \nabla a'_1 = 0 \Rightarrow \omega'' := \omega' - D(0, 0, \dots, 0, b_2, a'_1)$ spełnia relację $D\omega'' = D\omega' = D\omega = 0$, a przy tym $\omega'' = (a_N, a_{N-1}, \dots, a_2, \delta b_2, 0, 0) \equiv (a''_N, a''_{N-1}, \dots, a''_2, 0, 0)$, czyli otrzymany D -homologiczny z ω N -cykl zredukowany etc.

KONTYNUUJĄC PROCEDURĘ REDUKCJI W OBRĘBIE $[\omega]_D$ OSIĄGAMY

$$\tilde{\omega} = (\tilde{a}_N, \tilde{a}_{N-1}, \dots, \tilde{a}_{N-n_0}, 0, 0, \dots, 0), \text{ PRZY CZYM } \begin{cases} \nabla \tilde{a}_{N-n_0} = 0 \\ \delta \tilde{a}_{N-n_0} = -\nabla \tilde{a}_{N-n_0+1} \end{cases} \text{ ZATEM}$$

$\exists [\tilde{a}_{N-n_0}]_D : [\delta][\tilde{a}_{N-n_0}]_D = [\delta \tilde{a}_{N-n_0}]_D = [-\nabla \tilde{a}_{N-n_0+1}]_D = 0 \Rightarrow [\tilde{a}_{N-n_0}]_D$ WYZNAGAJA $[\tilde{a}_{N-n_0}] \in H_{N-n_0}^{(1)} H_{n_0}^{(1)}$

A PONIEWAŻ WIEMY JEDYŃCIE, ŻE $H_{n_0+A}^{(1)} H_{n_0+A}^{(2)} \equiv 0$, PRZETO PROCEDURA URZYWA SIĘ NA TYM ETAPIE:

$$H_N(\text{Tot}(C_r), D) \ni [\omega]_D \xrightarrow{g} [\tilde{a}_{N-n_0}] \in H_{N-n_0}^{(1)} H_{n_0}^{(2)}$$

MUSIMY JUŻGŁO SPRAWDZIĆ (i) OKREŚLONOŚĆ PRZYPORZĄDOWANIA g i
(ii) TO, ŻE JEST ONO ODWROTNAŁĄ h .

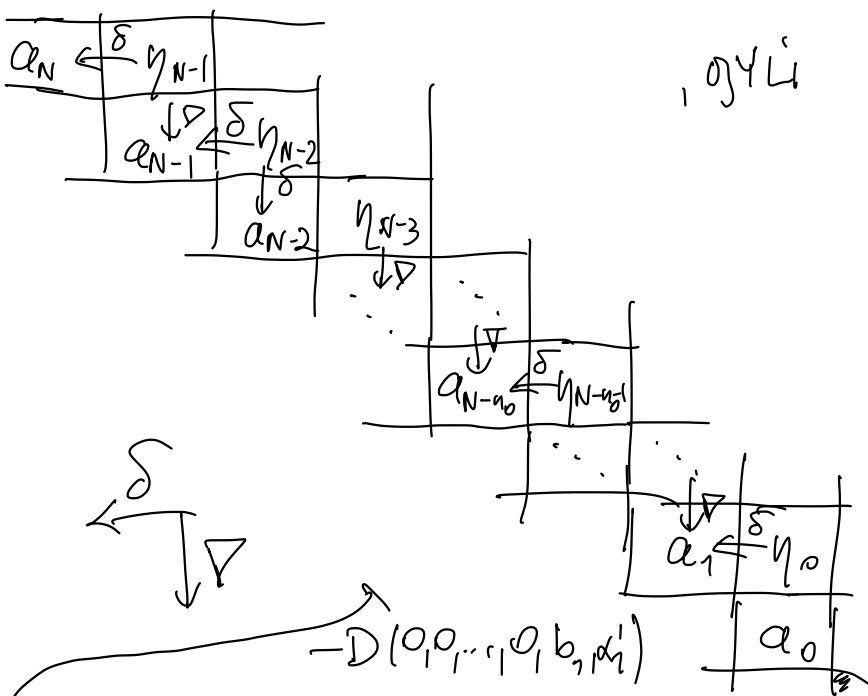
$$\tilde{a}_{N-n_0} = a_{N-n_0} - \delta b_{N-n_0}$$

AŻ (i) WPROST Z KONSTRUKCJI $\tilde{\omega} = \omega + D\xi$ ($\xi = (0, 0, \dots, 0, \xi_{N-n_0}, \xi_{N-n_0-1}, \dots, \xi_0)$ - SUMA POPRAWEK),

W NAJLEPSZYM ZATEM RAZIE MAMY DO CZYNIEŃIA Z PRZYPORZĄDOWANIEM $[\omega]_D \mapsto [\tilde{a}_{N-n_0}]$.

WYBIERZMY MNIEGO REPREZENTANTA: $\tilde{\omega} \equiv \omega + D\eta = (\dots, \eta_0 + \nabla \eta_0)$, $\eta = (\eta_{N-1}, \eta_{N-2}, \dots, \eta_0)$ KLASZ $[\omega]_D$,

A WTEDY POSTANIEMY

1034 Li

POPE3.

$$a_0 \mapsto a_0 + \nabla \eta_0 \stackrel{\text{POPE3.}}{=} \nabla b_1 + \nabla \eta_0 = \nabla(b_1 + \eta_0)$$

$$a_1 \mapsto a_1 + \delta \eta_0 + \nabla \eta_1 \quad b_1 \mapsto b_1 + \eta_0$$

$$a_2 \mapsto a_2 + \delta \eta_1 + \nabla \eta_2$$

$$\vdots$$

$$a_{N-n_0} \mapsto a_{N-n_0} + \delta \eta_{N-n_0-1} + \nabla \eta_{N-n_0}$$

$$\vdots$$

$$a_{N-1} \mapsto a_{N-1} + \delta \eta_{N-2} + \nabla \eta_{N-1}$$

$$a_N \mapsto a_N + \delta \eta_{N-1}$$

for $\in$

$$a_0 \mapsto a_0 + \nabla \eta_0 = 0$$

$$-\nabla b_1 = 0 \quad -\nabla(b_1 + \eta_0) = 0$$

$\rightarrow$

$$a_1 \mapsto a_1 + \delta \eta_0 + \nabla \eta_1 = a_1 - \delta b_1 + \nabla \eta_1 \equiv a_1' + \nabla \eta_1 \quad \text{ANALOGICALLY DO}$$

$$-\delta b_1 \quad -\delta(b_1 + \eta_0) \mid = \delta a_1' + \nabla b_2 + \nabla \eta_1 \equiv \delta a_1' + \nabla(b_2 + \eta_1) \quad a_0 \mapsto a_0 + \nabla \eta_0$$

$$\hat{\omega}_1 = \hat{\omega} - D(0, 0, \dots, 0, b_1 + \eta_0)$$

$$\Leftrightarrow (a_1', b_2) \mapsto (a_1', b_2 + \eta_1) \Rightarrow \dots$$

$$\begin{matrix} a_1' \\ -\delta\alpha_1' - \nabla b_2 \end{matrix} \mapsto \begin{matrix} a_1' + \nabla\eta_1 \\ -\delta\alpha_1' - \nabla(b_2 + \eta_1) \end{matrix} = 0$$

$$a_2 - \delta b_2 \equiv a_2' \xrightarrow{\nabla\alpha_1' = 0} \begin{matrix} a_2 + \delta\eta_1 + \nabla\eta_2 \\ -\delta(b_2 + \eta_1) \end{matrix} = a_2 - \delta b_2 + \nabla\eta_2 \equiv a_2' + \nabla\eta_2 \text{ etc.}$$

KONIEC KONCOW UŻYCIEM JESTY POPRAWIONY REDUKCJE

$$\hat{\omega}_{N-n_0} = \hat{\omega}_{N-n_0-1} - D(0, 0, \dots, 0, b_{N-n_0} + \eta_{N-n_0-1}, 0, 0, \dots, 0)$$

$$\Rightarrow \underbrace{(a_{N-n_0} + \delta\eta_{N-n_0-1} + \nabla\eta_{N-n_0})}_{\hat{a}_{N-n_0}} - \delta(b_{N-n_0} + \eta_{N-n_0-1}) = a_{N-n_0} - \delta b_{N-n_0} + \nabla\eta_{N-n_0}$$

$$\Rightarrow \tilde{\omega} + D(\eta_{N-1}, \eta_{N-2}, \dots, \eta_{N-n_0}, 0, 0, \dots, 0) \stackrel{D}{\sim} \tilde{\omega} \quad \left(\equiv \tilde{a}_{N-n_0} + \nabla\eta_{N-n_0} \right)$$

POPRAWKA

ORAZ $[[\tilde{a}_{N-n_0}]_{\nabla}]_{\delta} \mapsto [[\tilde{a}_{N-n_0} + \nabla\eta_{N-n_0}]_{\nabla}]_{\delta} = [[\tilde{a}_{N-n_0}]_{\nabla}]_{\delta}$, zgodnie z ogólnianiami.

Aż (ii) z jednej strony mamy - TRYWALNIE -

$$[\phi] \xrightarrow{h} [\hat{\phi}_{n_0}, \hat{\phi}_{n_0-1}, \dots, \hat{\phi}_1, \phi, 0]_D \xrightarrow{g} [\phi], \text{ czyli } g \circ h = \text{id}_{H^{(1)}_{n_0} \oplus H^{(2)}_{n_0}}$$

NA POZIOMIE LOKALIZACJI układowości NEROWNAŁY

Z drugiej strony:

$$[a_N, a_{N-1}, \dots, a_0]_D \xrightarrow{\text{JAKOŚĆ D-REDUKOWALNOŚĆ}} [\tilde{a}_N, \tilde{a}_{N-1}, \dots, \tilde{a}_{N-n_0}, 0, 0, \dots, 0]_D \xrightarrow{g} [\tilde{a}_{N-n_0}] \xrightarrow{h} [\hat{\phi}_{n_0}, \hat{\phi}_{n_0-1}, \dots, \hat{\phi}_1, \tilde{a}_{N-n_0}, 0, \dots, 0]$$

PYTANIE: !!?

AŻEBY UDZIEĆ NA NIE ODPOWIEDZI, ROZWAŻYMY DWA POWOLNE

ROZSTRZEGANIA DANEGO ϕ , $\begin{cases} \nabla \phi = 0 \\ [\delta][\phi]_D = 0 \end{cases}$ DO PEŁNEGO D-CYKLU...

$$C_{n_1, n_0} \begin{cases} -\nabla \phi_1 = \delta \phi = -\nabla \tilde{\phi}_1 \Rightarrow \nabla(\tilde{\phi}_1 - \phi_1) = 0 \Rightarrow [\tilde{\phi}_1 - \phi_1]_D =: \Delta_1 \end{cases}$$

$$\begin{cases} \delta \phi_1 = -\nabla \phi_2 \\ \delta \tilde{\phi}_1 = -\nabla \tilde{\phi}_2 \end{cases} \hookrightarrow \begin{cases} \delta \Delta_1 = -\nabla(\tilde{\phi}_2 - \phi_2) =: \Delta_2 \\ \delta \Delta_{k-1} = -\nabla \Delta_k \end{cases}$$

PRZEŁO $[\delta][\Delta_1]_\nabla \equiv [\delta\Delta_1]_\nabla = [-\nabla\Delta_2]_\nabla = 0 \Rightarrow [\Delta_1] \in H_{m-1}^{(1)} H_{n_0+1}^{(2)} \equiv 0$

(KAZAŁO KOTOMOLOGIA PEROWANA TYŁO
W $\cdot, n_0$)

ZATEM $\exists \mathcal{D}_1, \nabla \mathcal{D}_1 = 0$: $[\Delta_1]_\nabla = [\delta][\mathcal{D}_1]_\nabla \equiv [\delta\mathcal{D}_1]_\nabla$, T.J. $\exists \xi_1 : \Delta_1 = \delta\mathcal{D}_1 + \nabla\xi_1$,
PODZ. PATEM.

A PRZY TEM $-\nabla\Delta_2 \stackrel{\text{podz.}}{=} \delta\Delta_1 = \delta^2\mathcal{D}_1 + \delta\nabla\xi_1 = -\nabla\delta\xi_1 \leftarrow \{\delta, \nabla\} = 0$

$\Downarrow$
 $\nabla(\Delta_2 - \delta\xi_1) = 0$; NAMU $[\Delta_2 - \delta\xi_1]_\nabla$

ALE $\delta\Delta_2 = -\nabla\Delta_3$ (KONTYNUACJA HIERARCHII), ZATEM

$[\delta][\Delta_2 - \delta\xi_1]_\nabla \equiv [\delta\Delta_2 - \delta^2\xi_1]_\nabla = [\delta\Delta_2]_\nabla = [-\nabla\Delta_3]_\nabla = 0$, UŻYU NAMU

$[\Delta_2 - \delta\xi_1] \in H_{m-2}^{(u)} H_{n_0+2}^{(u)} \equiv 0 \Rightarrow \Delta_2 - \delta\xi_1 = \delta\mathcal{D}_2 + \nabla\xi_2, \nabla\mathcal{D}_2 = 0$ (J.W)

$\Downarrow$
 $\Delta_2 = \delta(\mathcal{D}_2 + \xi_1) + \nabla\xi_2$ i t.d.

KONTAK KONTAKU STRUKTURNY...

(43)

$$\Delta_1 = \delta D_1 + \nabla \xi_1 \equiv \delta D_1 + \nabla(\xi_1 + D_2) \stackrel{\sim}{=} \xi_1 \quad (\nabla D_1 = 0 = \nabla D_2)$$

$$\Delta_2 = \delta(\xi_1 + D_2) + \nabla \xi_2 \equiv \delta(\xi_1 + D_2) + \nabla(\xi_2 + D_3), \quad \nabla D_3 = 0$$

$$\Delta_3 = \delta(\xi_2 + D_3) + \nabla \xi_3 \equiv \delta(\xi_2 + D_3) + \nabla(\xi_3 + D_4), \quad \nabla D_4 = 0 \text{ etc.}$$

сформулируем

сумму

$$\Delta^{\in (\Delta_*)} = \mathcal{D}(\xi_{n_0-1}, \xi_{n_0-2} + D_{n_0-1}, \xi_{n_0-3} + D_{n_0-2}, \dots, \xi_1 + D_2, D_1)$$

$\Downarrow$

$$[(\phi_{n_0}, \phi_{n_0-1}, \dots, \phi_1, \phi, 0, 0, \dots, 0)]_D = [(\tilde{\phi}_{n_0}, \tilde{\phi}_{n_0-1}, \dots, \tilde{\phi}_1, \phi, 0, 0, \dots, 0)]_D. \quad \square$$

64

SNOPKI, FORMY, ŁAŃCZAKI ; TORSE
W SŁUŻBIE FIZYKI ; NATURA

CEL: USTANOWIENIE RELACJI STRUKTURALNEJ ①
POMIĘDZY NARODZANymi OBIEKTAMI
KOMBINATORYCZNYMI (KLASAMI OBSTRUKCJI,
KOMBINACJAMI KLASYFIKUJĄCYMI etc.)
i ZNANYMI OBIEKTAMI RÓŻNICZKOWO-GEOMETRYCZNYMI
(FORMAMI, CYKLAMI HOMOLOGICZNYMI etc.)

METODA: HAXAMOVA

AKTORY: $M \in \text{Ob Man}$

(2)

$$\Theta := \{\Theta_i\}_{i \in \mathbb{I}} \subset \mathcal{J}(M), \quad \bigcup_{i \in \mathbb{I}} \Theta_i = M$$

(ozn. $\Theta_{i_1 i_2 \dots i_N} := \Theta_{i_1} \cap \Theta_{i_2} \cap \dots \cap \Theta_{i_N}$)

(POKRYCIE
OTWARTE)

Rozważamy odwzorowania ustalonego typu T

(e.g., lokalnie gradienty, lokalnie state etc.)

$M \rightarrow G$, gdzie $G \in \text{Ob AbGrp}$ — TE POZWALAJĄ

ZDEFINIOWAĆ GRUPE $\check{C}$ -P-KOTAŃCUKÓW ČECHA
(stow. z Θ , o wartościach w G)

$$\check{C}^p(\Theta; G) = \left\{ (f_{i_0 i_1 \dots i_p})_{i_0, i_1, \dots, i_p \in \mathbb{I}} \mid f_{i_0 i_1 \dots i_p} \in \text{Map}_T(\Theta_{i_0 i_1 \dots i_p}, G) \right\}$$

NB: NOTACJA **MULTYPLIKATYWNA**:

$$\forall \sigma \in G_{\mathbb{I}^p} : f_{i_{\sigma(0)} i_{\sigma(1)} \dots i_{\sigma(p)}} = \eta_{\sigma} \sigma \cdot f_{i_0 i_1 \dots i_p}$$

(3)

TA WSPÓŁOKREŚLA KOMPLEKS KOŁANOWY CECHA
 $(\check{C}^\bullet(\mathcal{O}; G), \check{\delta}^\bullet)$:

$$\check{C}^0(\mathcal{O}; G) \xrightarrow{\check{\delta}^{(0)}} \check{C}^1(\mathcal{O}; G) \xrightarrow{\check{\delta}^{(1)}} \dots \xrightarrow{\check{\delta}^{(p-1)}} \check{C}^p(\mathcal{O}; G) \xrightarrow{\check{\delta}^{(p)}} \dots$$

o OPERATORACH KOBRZĘCY CECHA $(f_{i_0 i_1 \dots i_p})_{i_0 i_1 \dots i_p \in \bar{I}}$

$$\check{\delta}^{(p)} f_{i_0 i_1 \dots i_p i_{p+1}} := \prod_{k=0}^{p+1} \epsilon_{i_k} \left(\text{Inv}^k \circ f_{i_0 i_1 \dots \underset{i_k}{i_{p+1}}} \right),$$

$$\epsilon_{i_k} f_{i_0 i_1 \dots \underset{i_k}{i_{p+1}}} = f_{i_0 i_1 \dots \underset{i_k}{i_{p+1}}} \mid \Theta_{i_k}$$

$$\equiv f_{i_0 i_1 \dots \underset{i_k}{i_{p+1}}} \mid \Theta_{i_0 i_1 \dots \underset{i_k}{i_{p+1}}} \cap \Theta_{i_k} \equiv f_{i_0 i_1 \dots \underset{i_k}{i_{p+1}}} \mid \Theta_{i_0 i_1 \dots i_{p+1}}$$

DEFINICJE POCHODNE:

GRUPA p -KOCYKLI

$$\check{Z}^p(\sigma; G) := \text{Ker } \check{\delta}^{(p)}$$

GRUPA p -KOBREZECYÓW

$$\check{B}^p(\sigma; G) := \text{Im } \check{\delta}^{(p-1)}$$

p -ta GRUPA KOKOMOLOGII

$$\check{H}^p(\sigma; G) := \check{Z}^p(\sigma; G) / \check{B}^p(\sigma; G)$$

MIANEN KOKOMOLOGII WSECH ROZMIARÓW M
O WARTÓŚCIACH W G OKREŚLAMY

$$\check{H}^*(M; G) = \varinjlim_{\sigma} \check{H}^*(\sigma; G)$$

(PO ROZDROBNIENIACH)

GRANICA TA ISTNIEJE I JEST OSIĄGANIA NP. (5)
POPRZĘDZ SPRYTNY WYBÓR POLRYCIA: POKRYCIE DOBRE,
TJ. TAKIE I DLA KtóREGO

$$\forall N \in \mathbb{N}^* \forall i_1, i_2, \dots, i_N \in I: (\Theta_{i_1 i_2 \dots i_N} \neq \emptyset \Rightarrow \Theta_{i_1 i_2 \dots i_N} \text{ ściągające})$$

POLRYCIA TAKIE ISTNIEJĄ NA RZYMATEŚCIACH KLASY C^2
(DOWÓD DE RHAMA KONSTRUKUJE JE W POSTACI OTOCZEN
GEODEZYJNYCH W METRYCE RIEMANNOWSKIEJ ZAINDUKOWANEJ
Z MODELU LOKALNEGO $\mathbb{R}^{\dim M}$).

OD TEJ POLY BĘDZIEMY DODATKOWO ZAKŁADAĆ, ŻE MAMY
DO CZYNIEŃIA Z POKRYCIEM LOKALNIE SKŁÓJONYM...

3 TAKIM STOWARZYSZANYM ROZKŁAD JEDNOŚCI (6)

$$\{h_i : M \xrightarrow{C^\infty} \mathbb{R}\}_{i \in I} : (P_{U1}) \forall x \in M, i \in I : 0 \leq h_i(x) \leq 1$$

$$(P_{U2}) \forall i \in I : \text{supp } h_i \subset \theta_i$$

$$(P_{U3}) \sum_{i \in I} h_i = 1$$

WYBRAWSZY $T = \text{LOKALNIE STAŁE}$ i $G = \mathbb{R}$, OTRZYMUJEMY

TW.

$$\check{H}^*(M; \mathbb{R}) \cong H_{dR}^*(M)$$

D : ISOMORFIZM POWYŻSZY ZAINDUKOWANY Z ODWZOROWANIEM
 $\omega : \check{C}^p(\theta; \mathbb{R}) \rightarrow \Omega^p(M) : (f_{i_0 i_1 \dots i_p}) \mapsto - \sum_{i_0, i_1, \dots, i_p} f_{i_0 i_1 i_2 \dots i_p} h_{i_0} dh_{i_1} \wedge dh_{i_2} \wedge \dots \wedge dh_{i_p}$

NB: p -FORMA $h_{i_0} dh_{i_1} \wedge dh_{i_2} \wedge \dots \wedge dh_{i_p}$ JEST TOŻSAMOŚCIOWO $= 0$ (7)

POZA $i_0, i_1, \dots, i_p$ CO POZWALA DOWOLNIE PRZEDŁUŻYĆ $f_{i_0, i_1, \dots, i_p}$
DLA UŻYSKANIA WYRAŻENIA GŁADKIEGO.

BEZ TRUDU PRZEKONUJEMY SIĘ, ŻE ω JEST KOAFIZMEM
KOMPLEKSÓW KOTANCUKÓW, T.J. SPEENIA

$$\check{C}^p(\mathcal{O}; \mathbb{R}) \longrightarrow \check{C}^{p+1}(\mathcal{O}; \mathbb{R})$$

$$\omega \downarrow$$

$$\downarrow \omega$$

$$\Omega^p(M) \longrightarrow \Omega^{p+1}(M)$$

OTO BOWIEM

$$d\omega_f = - \sum_{i_0, i_1, \dots, i_p} f_{i_0, i_1, \dots, i_p} dh_{i_0} \wedge dh_{i_1} \wedge dh_{i_2} \wedge \dots \wedge dh_{i_p},$$

A Z DRUGIEJ STRONY

$$\omega_{\check{\sigma}^{(p)}_f} = - \sum_{i_0, i_1, \dots, i_{p+1}} \sum_{k=0}^{p+1} e_{i_k} (\text{Inv}^k \circ f_{i_0, i_1, \dots, i_{p+1}}) h_{i_0} dh_{i_1} \wedge dh_{i_2} \wedge \dots \wedge dh_{i_{p+1}}$$

uwzględniając tożsamość $\sum_{i_k} \xi_{i_k} h_{i_k} = 1 \Rightarrow \sum_{i_k} \xi_{i_k} dh_{i_k} = 0$ ⑧

otrzymujemy - zgodnie z oczekiwaniem -

$$\omega_{\delta^p \Gamma_f} = - \sum_{i_1 i_2 \dots i_{p+1}} f_{i_1 i_2 \dots i_{p+1}} dh_{i_1} \wedge dh_{i_2} \wedge \dots \wedge dh_{i_{p+1}} \equiv d\omega_f.$$

Jako takie, ω indukuje homomorfizm grup kohomologii.
 Oznaczmy go symbolem $[\omega]_* : \check{H}^*(M; \mathbb{R}) \rightarrow H_{dR}^*(M)$
 i sprawdzimy że jest surjektywność i iniektywność dla $p=2$.
 Dowód można bez trudu uogólnić dla dowolnego p

Rozważmy reprezentanta $\omega \in \mathcal{Z}_{dR}^2(M)$ klasy $[\omega] \in H_{dR}^2(M)$
 Dobroć $\mathcal{U}$ pozwala nam stowarzyszyć z ω lokalnie gładkie
 1-formy pierwotne: $0 \leftarrow \omega|_{\mathcal{U}_i} = d\theta_i, \theta_i \in \Omega^1(\mathcal{U}_i)$

KTÓRE SPŁEŃNIAJĄ ADWOLCI

$$O \stackrel{d}{\leftarrow} (\Theta_j - \Theta_i) \Big|_{\mathcal{O}_{ij}} = d\gamma_{ij} \quad , \quad \gamma_{ij} \in C^\infty(\mathcal{O}_{ij}, \mathbb{R}) \quad ,$$

A DALEJ

$$O \stackrel{d}{\leftarrow} (\gamma_{jk} - \gamma_{ik} + \gamma_{ij}) \Big|_{\mathcal{O}_{ijk}} = c_{ijk} \in \mathbb{R} \quad , \quad \text{PRZY CZYM } c_{ijk} = c_{[ijk]} \quad ,$$

$$\text{A NADTO } \check{\delta}^{(2)} c_{ijk} = 0 \quad , \quad \text{CZYLI } (c_{ijk}) \in \check{Z}^2(\mathcal{O}; \mathbb{R}) \quad .$$

DLA INNEGO REPREZENTANTA: $\omega \mapsto \omega + d\Theta$ ZNAJDUJEMY

$$\Theta_i \mapsto \Theta_i + \Theta \Big|_{\mathcal{O}_i} \Rightarrow \text{MOŻEMY POŁOŻYĆ } \gamma_{ij} \mapsto \gamma_{ij} + 0 \quad ,$$

A ZATEM TAKŻE $c_{ijk} \mapsto c_{ijk} + 0$, CZYLI - W ISTOCIE -

ω JEST STONARZYSZONY Z $[\omega]$.

Biorąc pod uwagę swobodę wyboru form pierwotnych, (10)

$$\theta_i \mapsto \theta_i + d\psi_i, \quad \psi_i \in C^\infty(\theta_i, \mathbb{R})$$

$$\gamma_{ij} \mapsto \gamma_{ij} + (\psi_j - \psi_i)|_{\theta_{ij}} + \nu_{ij}, \quad \nu_{ij} \in \mathbb{R}$$

$$c_{ijk} \mapsto c_{ijk} + \delta^{\check{\nu}} \nu_{ijk},$$

stwierdzamy, że powyższe przyporządkowanie $[\omega] \mapsto c$

ma sens wyłącznie na poziomie (klas) kohomologii,

tj. mamy dobrze określone

$$c.: H_{dR}^2(M) \ni [\omega] \mapsto [c] =: c_{[\omega]} \in \check{H}^2(M; \mathbb{R})$$

(NB: Wykorzystaliśmy dobroć θ , stąd M po prawej stronie.)

NIECHAJ TERAZ C_ω BĘDZIE 2-KO CYKLEM STOWARZYSZONYM (11)
 Z 2-KO CYKLEM DE RHAMA ω JAK WYŻEJ. PORÓWNAJMY
 ODNOSINY 2-KO CYKLU ω_{C_ω} Z WYJŚCIOWYM $\omega \dots$

WYKORZYSTUJĄC $C_{ijk}|_{\partial_{ijk}} = (C_{jke} - C_{ike} + C_{ije})|_{\partial_{ijk}}$ ORAZ (P43),
 STWIERDZAMY, ŻE NASTĘPUJE: $(\sum_i dh_i \leq 0)$

$$\omega_{C_\omega}|_{\partial_\omega} \equiv - \sum_{ijk} C_{ijk} h_i dh_j \wedge dh_k|_{\partial_\omega} \equiv - \sum_{ijk} C_{ijk}|_{\partial_{ijk}} h_i dh_j \wedge dh_k|_{\partial_\omega}$$

$$= - \sum_{ijk} (C_{jke} - C_{ike} + C_{ije}) h_i dh_j \wedge dh_k|_{\partial_\omega}$$

$$= - \sum_{ijk} C_{jke} h_i dh_j \wedge dh_k|_{\partial_\omega} = - \sum_{jik} C_{jke} dh_j \wedge dh_k|_{\partial_\omega}$$

$$= d \left(- \sum_{j,k} c_{ljk} h_j dh_k \right) \Big|_{\partial L}, \quad \text{A PONIEWAŻ TEŻ} \quad (12)$$

(Z TYCH SAMYCH POWODÓW)

$$\left(- \sum_{j,k} c_{ljk} h_j dh_k + \sum_{j,k} c_{mjk} h_j dh_k \right) \Big|_{\partial_{Lm}}$$

$$= \sum_{j,k} (c_{jlm} - c_{klm}) h_j dh_k \Big|_{\partial_{Lm}} = - \sum_{j,k} c_{klm} h_j dh_k \Big|_{\partial_{Lm}}$$

$$= - \sum_k c_{lmk} dh_k \Big|_{\partial_{Lm}} = d \left(- \sum_k c_{lmk} h_k \right) \Big|_{\partial_{Lm}}$$

$$= d \left(- \sum_k (\gamma_{mk} - \gamma_{lk} + \gamma_{lm}) h_k \right) \Big|_{\partial_{Lm}}$$

$$= - d\gamma_{lm} + d \left(\sum_k (\gamma_{lk} - \gamma_{mk}) h_k \right) \Big|_{\partial_{Lm}}, \quad \text{PRZETO 1-FORMY}$$

$$\eta_i := \theta_i + \sum_{j,k} c_{ijk} h_j dh_k \Big|_{\theta_i} + d\left(\sum_j r_{ij} h_j\right) \Big|_{\theta_i} \in \Omega^1(\theta_i) \text{ SPECYFIKACJA (13)}$$

$$\begin{aligned} (\eta_j - \eta_i) \Big|_{\theta_{ij}} &= d\gamma_{ij} - d\gamma_{ji} + d\left(\sum_k (\gamma_{ik} - \gamma_{jk}) h_k\right) \Big|_{\theta_{ij}} \\ &\quad + d\left(\sum_k \gamma_{jk} h_k\right) \Big|_{\theta_{ij}} - d\left(\sum_k \gamma_{ik} h_k\right) \Big|_{\theta_{ij}} \\ &= 0 \end{aligned}$$

SAŻ ZATEM OGRANICZENIAMI 1-FORMY GLOBALNIE GŁADKIEJ

$$\eta \in \Omega^1(M) \quad : \quad \eta \Big|_{\theta_i} = \eta_i$$

O WŁASNOŚCI

$$d\eta_i = d\theta_i - d\left(-\sum_{j,k} c_{ijk} h_j dh_k\right) \Big|_{\theta_i} = \omega \Big|_{\theta_i} - \omega_c \omega \Big|_{\theta_i} \quad ,$$

KTÓRA POZWALA NAM ZAPISAĆ

(14)

$$\omega = \omega_{c\omega} + d\eta, \text{ A ZATEM TAKŻE}$$

$$[\omega] = [\omega_{c\omega}].$$

POWYŻSZE POŁAZUJĄCE DOWODNIE, ŻE $[\omega]$ JEST SURJEKTYWNY.

POZOSTAJE PRZEKONAĆ SIĘ JESZCZE, ŻE JEST INJEKTYWNY...

W TYM CELU ROZWAŻMY KLASĘ $[c] \in \check{H}^2(M; \mathbb{R})$, DLA KTÓREJ $[\omega_c] = 0$. 2-KOCHKI C MOŻEMY WYZNACZYĆ W ROZUMOWANIU

ZE STR. 8-9 Z DOKŁADNOŚCIĄ DO 2-KOBRZECU. JEST OTÓŻ

$$\omega_c = d\theta, \theta \in \Omega^1(M), \text{ ZATEM MOŻEMY POŁOŻYĆ } \theta_i = \theta|_{\sigma_i},$$

$$\text{A WTEDY } d\chi_{ij} = (\theta - \theta)|_{\sigma_{ij}} = 0, \text{ UJYLI MOŻNA WYRAZİĆ } \chi_{ij} \in \mathbb{R},$$

WTEDEY JEDNAK $C = \check{\delta}^{(n)} \gamma$, czyli $[C] = 0$, jak (15)
OCZEKIWAŁEMY. OSTATECZNIE WIĘC

$$[\omega] : \check{H}^2(M; \mathbb{R}) \xrightarrow{\cong} H_{\text{dR}}^2(M). \quad \square$$

CZYLI MOŻEMY W TYM OBRAZKU ZNALEŹĆ ŚLAD GRUPY

$$\check{H}^*(M; \mathbb{Z})?$$

ODPOWIEDŹ POZYNOŚĆ (RE)INTERPRETACJA KLAS DE RHAMA $[\omega]$
JAKO OBIEKTÓW DUALNYCH DO KLAS HOMOLOGII (SINGULARNEJ)
 M , CZYLI — MÓWIĄC WPROST — OBIEKTÓW DAJĄCYCH SIĘ
CALKOWAĆ PO PODROZMAIŃCACH BEZ BRZEGU W M
W SPODÓB JAWNIE NIEZALEŻNY OD WYBORU REPREZENTANTA

(16)

KLASY $[\omega]$ W KOHOMOLOGII DE RHAMA ANI
 OD REPREZENTANTA KLASY $[\Sigma]$ PODROZMAITOŚCI Σ
 (CYKLU) O $\partial\Sigma = \emptyset$ I ORIENTACJI o, τ . WEDLE SCHEMATU

$$\langle \cdot, \cdot \rangle : H_{\text{dr}}^p(M) \times H_p(M) \rightarrow \mathbb{R}$$

$$: ([\omega], [\Sigma]) \mapsto \int_{(\Sigma, o)} \omega$$

GDZIE $H_p(M)$ JEST GRUPĄ (Z OPERACJĄ BINARNĄ I
 NA REPREZENTANTACH) KLAS p -PODROZMAITOŚCI BEZ BRZEGU W M
 WZGL. RELACJI $\Sigma_1 \sim \Sigma_2 \Leftrightarrow \exists \Omega$ $(p+1)$ -PODROZMAITOŚĆ: $\Sigma_1 \cup \bar{\Sigma}_2 = \partial\Omega$,
 PRZY CZYM $\bar{\Sigma}_2$ JEST TUTAJ ROZMAITOŚCIĄ Σ_2 O PRZECIWNĄ ORIENTACJĄ.
 (WIĘCEJ O DWOISTOŚCI MIĘDZY $H_{\text{dr}}^p(M)$ I $H_p(M)$ MOŻNA ZNALEZĆ
 W MONOGRAFII BOTTA I TU.)

NIECHAJ ZATEM $[\omega] \in H_{\text{dr}}^2(M)$, KTORĘJ TRYWIALIZACJA (17)
NAO POWYŻSZEJ (NP. DOBRYM) $\{D_i\}_{i \in I}$ DĄŻE $[c] \in \check{H}^2(M; \mathbb{Z})$ I NIECH $[\Sigma] \in H_2(M)$.

WYBIERZMY PAKIETAŻ $\Sigma - T_j$. ROZUŁAD Σ NA PŁASZCZYNIE
 π , TWORZĄCE ZBIÓR Δ_2 , O KRAWĘDZIACH e , TWORZĄCYCH
ZBIÓR Δ_1 , O KONCACH v , TWORZĄCYCH ZBIÓR Δ_0 -
PODPORZĄDKOWANY $\mathcal{D}$, T_j . TAKI, DLA KTORÉGO
ISTNIEJE ODWZROKOWANIE $\iota : \Delta_2 \cup \Delta_1 \cup \Delta_0 \rightarrow I$

O WŁASNOŚCI: $\forall \tau \in \Delta_2 \cup \Delta_1 \cup \Delta_0 : \tau \subset \mathcal{D}_{\iota_\tau}$.

CAŁKA $\langle [\omega], [\Sigma] \rangle$ DAJE SIĘ ZAPISAĆ JAKO

$$\int_{(\Sigma, \phi)} \omega = \sum_{\pi \in \Delta_2} \int_{(\pi, \phi|_{\pi})} \omega \equiv \sum_{\pi \in \Delta_2} \int_{(\pi, \phi|_{\pi})} d\theta_{\pi} = \sum_{\pi \in \Delta_2} \int_{\partial(\pi, \phi|_{\pi})} \theta_{\pi} \quad (18)$$

OSTATNIA SUMA MOŻEMY ŁATWO ZAMIENICIĆ NA SUMĘ PO Δ_1 ,
 UZYSKUJĄC WSKAZĘ, IŻ KAŻDA KRAWĘDZ e — ORAZ KĄT
 JEJ ORIENTACJE θ_e — JEST SKŁADOWĄ BRZĘGU $\partial\pi_+(e)$ JEDNEJ
 Z PŁASZCZYN $\pi_+(e)$, OD KTÓREJ DZIEDZICZY ORIENTACJĘ,
 T.J. $\theta_e \equiv \partial\theta|_{\pi_+(e)}$, I ZARAŻEM — SKŁADOWĄ BRZĘGU
 $\partial\pi_-(e)$ INNEJ PŁASZCZYN $\pi_-(e)$, OD KTÓREJ DZIEDZICZY
 ORIENTACJĘ PRZECIWNĄ DO TEJ PRZEZ NAS WYBRANEJ,
 T.J. $\theta_e = -\partial\theta|_{\pi_-(e)}$, A ZATEM...

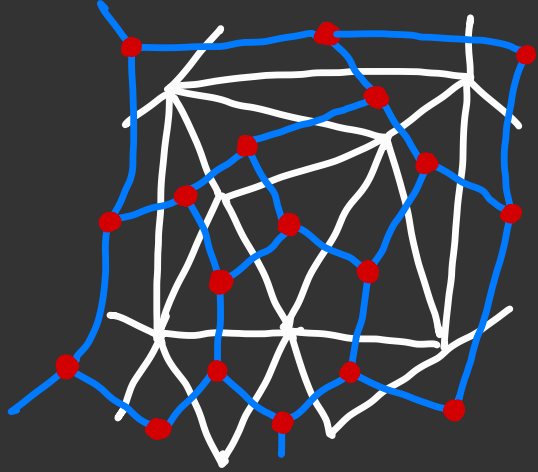
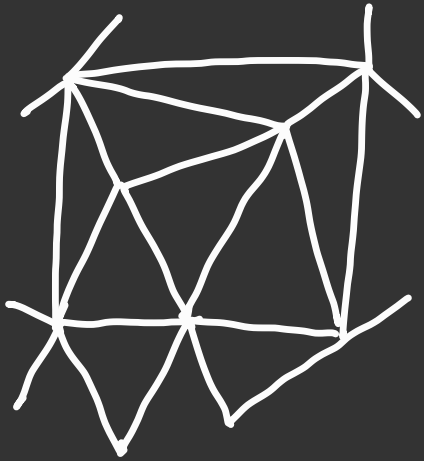
$$\int_{(\Sigma, \sigma)} \omega = \sum_{e \in \Delta_1} \int_{(e, \sigma_e)} (\theta_{\iota_{\pi_+(e)}} - \theta_{\iota_{\pi_-(e)}}) = \sum_{e \in \Delta_1} \int_{(e, \sigma_e)} d\gamma_{\iota_{\pi_-(e)} \iota_{\pi_+(e)}} \quad (19)$$

$$= \sum_{e \in \Delta_1} \int_{\partial(e, \sigma_e)} \gamma_{\iota_{\pi_-(e)} \iota_{\pi_+(e)}}$$

TAKŻE I TYM RAZEM MOŻEMY ZASTĄPIĆ SUMĘ KOŃCOWĄ SUMĄ PO ZBIORZE ELEMENTÓW PARIETAŻU WYMIARU O JEDEN NIŻSZEJO, PRZY CZYM DLA WYŁODY INTERPRETACJI WYNIKU DOKONANY NAJPIERW „SPRYTNEGO” WYBORU JEDNEGO PARIETAŻU. ZAŁOŻYMY OTÓŻ, ŻE TEN JEST TRIANGULACJĄ (DOWOLNĄ),

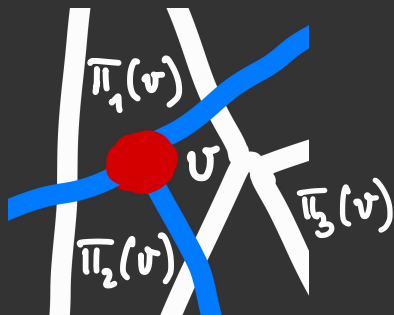
(20)

PO CZYM PRZEJDZIEMY DO TRIANGULACJI DUALNEJ Δ^*

KTÓRY - MAJĄC WIERZCHOŁKI PRZYPISANE PŁANETKOM Δ ,
 KRAWĘDZIE JĄS - TRANSWERSALNIE KRAWĘDZIOM Δ -
 MA ISTOTNĄ CECHĘ WYRÓŻNIĄJĄCĄ : DOWOLNY JEGO
 WIERZCHOŁEK v MA WALENCJĘ 3, WYRÓŻNIA ZATEM 3

SĄSIADUJĄCE W PORZĄDKU $\hookrightarrow$ PŁASZCZYZNY : $\pi_1(v), \pi_2(v)$ (21)
i $\pi_3(v)$,

DLA TAKIEGO WYBORU
PARKIETAŻU : Δ^* DOSTATEMNY
WYNIK

$$\int_{(\Sigma, 0)} \omega = \sum_{v \in \Delta_0^*} \left[\varepsilon_{12}(v) r_{\pi_1(v) \pi_2(v)} + \varepsilon_{23}(v) r_{\pi_2(v) \pi_3(v)} + \varepsilon_{31}(v) r_{\pi_3(v) \pi_1(v)} \right](v),$$

W KTÓREGO ZAPISIE $\varepsilon_{ij}(v) \in \{-1, +1\}$ JEST ZADAWANY JEDNOZNACZNIE
- W ODCYWNĄ SPOSÓB - PRZEZ ORIENTACJĘ KRAWĘDZI MIĘDZY
 $\pi_i(v)$ i $\pi_j(v)$ ORAZ v (JAKO KRAWĘDZI TEJ KOŃCA).

DLA USTALENIA UWAGI POTRZEBYMY $\varepsilon_{ij}(v) = +1$ (WSZYSTKIE 22
 KRAWĘDZIE WCHODZĄCE DO v), A WÓWGAŚ ODNOŚNY
 SKŁADNIK SUMY PO Δ_0^* PRZYJMUJE ZNANĄ POSTAĆ

$$\left(r_{\iota_{\pi_1(v)} \iota_{\pi_2(v)}} + r_{\iota_{\pi_2(v)} \iota_{\pi_3(v)}} + r_{\iota_{\pi_3(v)} \iota_{\pi_1(v)}} \right)(v)$$

$$\equiv r_{\iota_{\pi_2(v)} \iota_{\pi_3(v)}}(v) - r_{\iota_{\pi_1(v)} \iota_{\pi_3(v)}}(v) + r_{\iota_{\pi_1(v)} \iota_{\pi_2(v)}}(v)$$

$$= c_{\iota_{\pi_1(v)} \iota_{\pi_2(v)} \iota_{\pi_3(v)}}.$$

WIDZIMY WIEC, ŻE OKRESY $[\omega]$, UŻYLI CAŁKI $\int \omega$ PO Σ
 REPREZENTUJĄCYCH $[\Sigma] \in H_2(M)$, WYRAŻAJĄ SIĘ ... $(\Sigma, 0)$

JAKO SUMY STAŁYCH LOCALNYCH C_{ijk} STOWARZYSZONYCH (23)

z w wzgl. wybranego pokrycia $\mathcal{O}$, któremu
podporządkowujemy Δ^* . Mamy przeto oczywistą

implikację

$$[(C_{ijk})] \in \check{H}^2(M, \mathbb{Z}) \Rightarrow \text{Per}([w]) \subset \mathbb{Z}$$

stow.
z w

zbiór okresów $[w]$

$\Updownarrow$ ex def

$$[w] \in H_{\text{dr}}^2(M, \mathbb{Z})$$

NB: klasa $[c]$ pochodzi z trójwymiarowej
2-formy w.

Implikacja odwrotna jest subtelniejsza: można pokazać,
że dla każdej w j/w istnieje wyбір stowarzyszonego

z nią 2-kocyklu $\mathbb{C}P^1$, przy którym $C_{ijk} \in \mathbb{Z}$. (24)

Wybór taki może wymagać „poprawienia” wyjściowego (C_{ijk}) , a twierdzenia zapewniające wykonalność stosownej „poprawki” dowodzą np. Bott i Tu w swojej monografii

pt. „DIFFERENTIAL FORMS IN ALGEBRAIC GEOMETRY” (Tw. 15.8.).

W powyższej dyskusji czai się jedna jeszcze – dużo poważniejsza – subtelność...

Otóż więc KOHOMOLOGIA SINGULARNA M O WARTOŚCIACH
W $\mathbb{Z}$, $H^*(M; \mathbb{Z})$,
której izomorficzność z $\check{H}^*(M; \mathbb{Z})$ orzeka wzmiankowane

POWYŻEJ TWIERDZENIE, JEST STRUKTURĄ DUALNĄ (w Abgrp) (25)
 WZGLĘDEM HOMOLOGII SINGULARNEJ $H_*(M)$ ROZMAITOŚCI M ,

$$H^*(M; \mathbb{Z}) \equiv \text{Hom}_{\text{Abgrp}}(H_*(M), \mathbb{Z}),$$

I JAKO TAKA NA TZW. SKŁADOWĄ TORSYJNĄ,

$$H^*(M; \mathbb{Z}) \simeq \mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z} \oplus \dots \oplus \mathbb{Z} \oplus \underbrace{\mathbb{Z}/p_1\mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z}/p_2\mathbb{Z} \oplus \dots \oplus \mathbb{Z}/p_N\mathbb{Z}}_{\text{Tor } H^*(M; \mathbb{Z})}$$

[Cor.

DLA PEWNYCH
 $p_i \in \mathbb{N}, i \in \overline{1, N}$

$\text{Tor } H^*(M; \mathbb{Z})$

ZANIM WSKAŻEMY TOPOLOGICZNE ŹRÓDŁO $\uparrow$, ODNOTUJMY KLUCZOWY
 FAKT: W PROCESIE IR-LINEARYZACJI

$$H^*(M; \mathbb{Z}) \xrightarrow{\cdot \otimes_{\mathbb{Z}} \mathbb{R}} H^*(M; \mathbb{Z}) \otimes_{\mathbb{Z}} \mathbb{R} \quad \begin{array}{l} \text{(NA GRANICIE} \\ \text{UNIWEERSALNEGO} \\ \text{TW. O WSPÓŁCZYNNIKACH)} \end{array} \quad (26)$$

KTÓREGO PRODUKTEM KOŃCOWYM JEST **KOHOMOLOGIA**
RZECZYWISTA M ,

O MODELU $H_{\text{dR}}^*(M; \mathbb{R})$, GUBIMY TORSJĘ!

ISTOTNIE, $\forall p \in \mathbb{N}: \mathbb{Z}/p\mathbb{Z} \otimes_{\mathbb{Z}} \mathbb{R} = 0$. [ĆWICZENIE]

ROZWAŻANE UPRZĘDNIŁO PRZĘJĘCIE OD $\check{H}^*(M; \mathbb{R})$ DO $H_{\text{dR}}^*(M)$
POPĘDZA TAKĄ WŁAŚNIE $\mathbb{R}$ -LINEARYZACJĄ $\check{H}^*(M; \mathbb{Z})$,
TJ. - W SZCZEGÓLNOŚCI - KOCYKLE ČECHA OPAZYMYWANE
W WYNIKU TRYWIALIZACJI KOCYKLI DE RHAMA SĄ JUŻ „PRZEBRANE”
- POMIODZĄ $\check{H}^*(M; \mathbb{Z}) \otimes_{\mathbb{Z}} \mathbb{R}$,

CO OZNACZA NIEUSUWALNĄ NIE-WIERNOŚĆ PROCEDURY

PRZYPISYWANIA FORM RÓŻNICZKOWYCH CAŁKOWITYM KOCYKŁOM

CECHA: W PROCEDURZE TEJ GINĄ KOCYKLE DUALNE

DO TORSYJNYCH SKŁADOWYCH HOMOLOGII M (GRUPA

PRZEMIENNA Z SUMĄ ROZŁĄCZNĄ (NA REPREZENTANTACH) JAKO

OPERACJĄ BINARNĄ). SKĄD BIORĄ SIĘ TE OSTATNIE?

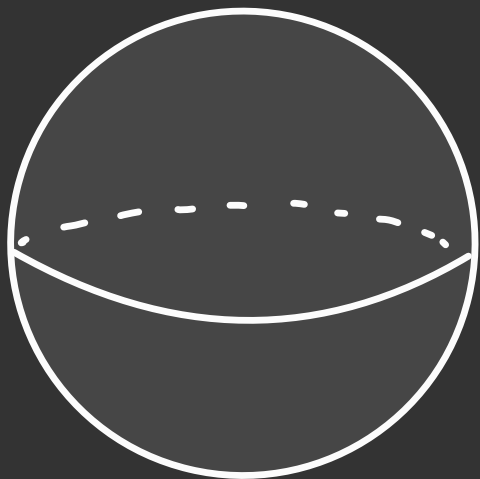
AŻEBY ODPOWIEDZIEĆ SOBIE KONSTRUKTYWNI NA TÓ PYTANIE,

TRZEBA WRÓCIĆ DO DEFINICJI $H_*(M)$. MAMY TU WŁEĆ

DO CZYNIEŃ Z SKOŃCZONYMI SUMAMI ^(z ułożeniami brzegowymi) ROZŁĄCZNYMI ν CIĄGŁYCH

OBRAZÓW SYMPLEKSÓW $(\mathbb{R}^{+\dim M})$ W M , O PUSTYM BRZEGU,

A PRZY TYM ROZPATRYWANYMI Z DOKŁADNOŚCIĄ DO TAKICHŻE (28)
SUM BĘDĄCYCH BRZĘCAMI (OBRAZÓW) WIĘCEJ WYMIAROWYMI
(SUM) SYMPLEKSÓW. k -CYKŁ TORSYJNY RZĘDU p (REPREZENTANT
GENERATORA $\mathbb{Z}/p\mathbb{Z} \subset H_*(M)$) TO TAKI CIĄGŁY OBRAZ
 k -SYMPLEKSU W M , KTÓRY MA PUSTY BRZĘC,
A DO p -KROTNYM „ZŁOŻENIU” ZE SOBĄ (A ŚCIŚLEJ:
ZE SOBĄ Z DOKŁADNOŚCIĄ DO k -BRZĘCU) ODTWARZA
PEWIEŃ k -BRZĘC. SUBSTRATU DLA WIZUALIZACJI TAKOWEJ
EWENTUALNOŚCI TOPOLOGICZNEJ DOSTARCZA WYOBRAŻENI
STUDIUM PROSTEJ GEOMETRII RZUTOWEJ: $\mathbb{R}P^2 \simeq S^2/\mathbb{Z}_2$.

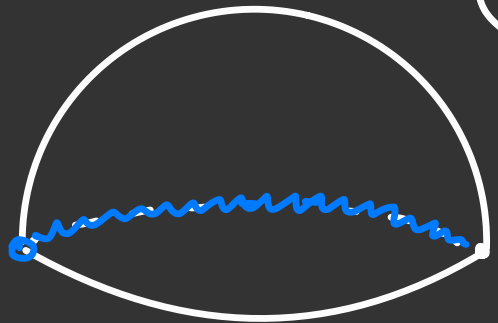

S^2

$$\vec{\pi} \sim -\vec{\pi}$$

$$(\mathbb{Z}/2\mathbb{Z})$$

$$S^2 / \sim \equiv \mathbb{R}P^2$$

(29)

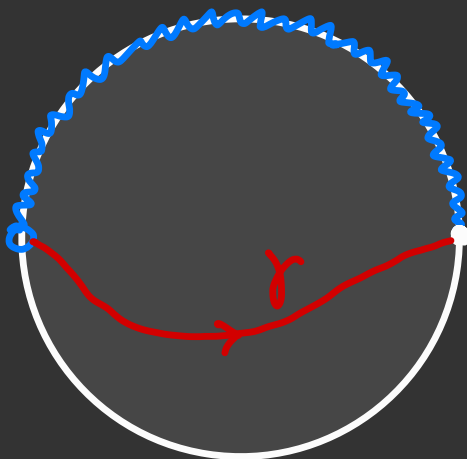
PRZY CZYM PODZBIÓR KOŁA WIELKIEGO ZAZNACZONY
NA NIEBIESKO JEST utożsamiony z jego antypodalnym
obrazem, TAKŻE W TYM KOLE. TORSTĘ ZOBRAZUJEMY
NA STEREOGRAFICZNYM RZUCIE $\mathbb{R}P^2$ NA PŁASZCZYZNĘ STYCZNĄ

DO B^2 W „BIEGUNIE POŁEŃCZNYM”...

30

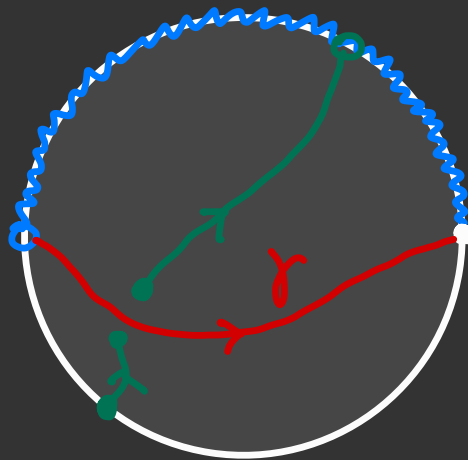
W NAKREŚLONEJ POWYŻEJ TOPOLOGII MAMY DO CZYNNIENIA
Z KLASĄ (HOMOLOGIĄ) NIEŚCIAŁALNEJ PĘTLI γ ROZPIĘTEJ
POMIĘDZY PUNKTAMI ANTYPODALNYMI NA KOŁE WIELKIM
— NP. $\bullet$ i $\circ$ — i — JAKO TAKA — POCZODZĄCĄ OD ŚCIEŻKI
W B^2 :

O TYM, ŻE KRZYWA TA ISTOTNIE NIE ROZSPÓJNIA $\mathbb{RP}^2$,
 MOŻEMY ŁATWO SIĘ PRZEKONAĆ WYKRESLAJĄC CIĄGLĄ
 KRZYWĄ $\wedge$ ŁĄCZĄCĄ DOWOLNE DWA PUNKTY LEŻĄCE PO „OBU
 STRONACH” γ W $\mathbb{RP}^2$ BEZ PRZECINANIA SAMEJ γ

— OTO ONA :

(WYKORZYSTALIŚMY
UTOŻSAMIENIE
PUNKTÓW ANTYPODALNYCH).

MAMY ZATEM $[\gamma] \neq 0$ w $H_1(\mathbb{RP}^2) \subset H_0(\mathbb{RP}^2)$.

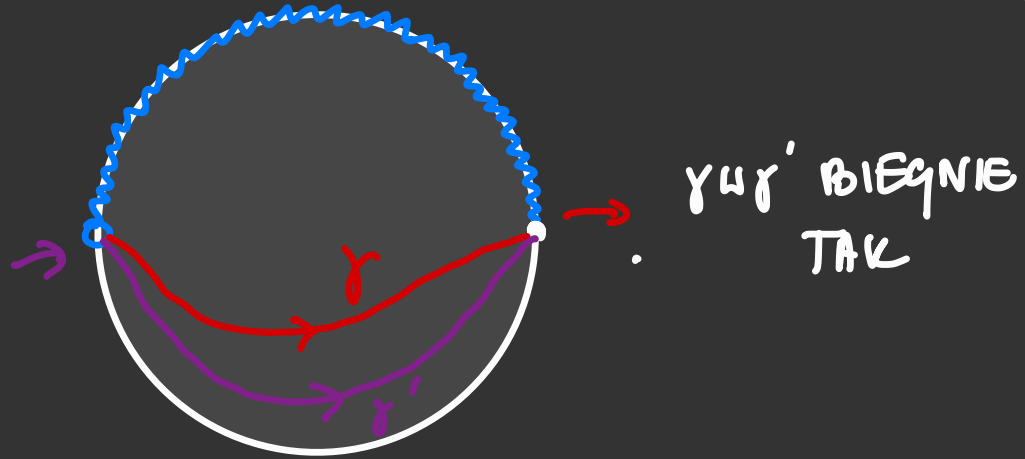
SPRÓBUJMY WYZNACZYĆ $2[\gamma] \equiv [\gamma] \sqcup [\gamma]$, WYBIERAJĄC

JAKO REPREZENTANTA DRUGIEGO SKŁADNIKA SUMY KRZYWAJĄ

γ' HOMOTOPIJNIE RÓWNOWAŻNĄ γ , KTÓRĄ „DOKLEJAMY”
w o.

TYM SPOSOBEM OTRZYMUJEMY

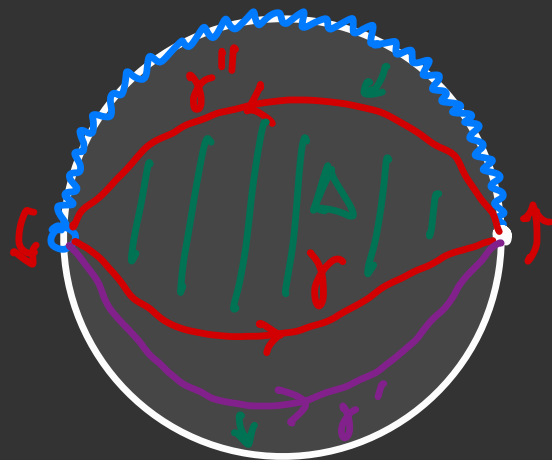
33

γ i γ' BIEGNIE
TAK

NA KONIEC, CELEM UZYSKANIA STANDARDOWEGO OBRAZKA,
W KTÓRYM SKŁADOWE BRZĘCY MAJĄ WZAJEM UZGODNIONĄ
ORIENTACJĘ, HOMOTOPIJNIE "PRZEPYCHAMY" γ' NA "DRUGĄ
STRONĘ" γ PRZĘZ PÓŁKOLĘ WIELKIE...

(34)

OTRZYMUJĄC TYM SPOSOBEM
 $\gamma \cup \gamma''$ BIEGNIE γ''
TAK

W ODCYWIŚTY SPOŚÓB

(TEN OBLĄZEK JEST TROKIE "NA SIĘ" GDYŻ $\mathbb{R}P^2$ JEST NIEORIENTOWANA...)
 Z DRUGIEJ STRONY TO "TYLKO" WŁASNOŚĆ GLOBALNA, A MY WSGADNIAMY LOKALNIE.
 PRZY CZYM ROZUMOWANIE ANALOGICZNE DO TEGO POPROWADZONEGO
 POPRZEDNIO PRZEKONUJE NAS, ŻE $2[\gamma] = [\gamma \cup \gamma'']$ ROZCINA
 $\mathbb{R}P^2$ NA Dwie SPÓJNE SKŁADOWE, KTÓRYCH NIE MOŻNA
 POŁĄCZYĆ KĄZYNA CIĄGŁĄ BEZ ROZCIĘCIA $\gamma \cup \gamma''$ - JEDNĄ Z NICH

OZNACZYLIŚMY NA RYSUNKU SYMBOLEM $\triangle$ (i zakreślaliśmy). (35)

JEST $\gamma \cup \gamma'' = \partial \Delta$, ZATEM TEŻ

$$2[\gamma] = 0 \quad (\text{w } H_1(\mathbb{RP}^2)),$$

ZGODNIE Z ZANÓWIENIEM. POWYŻSZA PROSTA ILUSTRACJA

ZJAWISKA TORZI W (KO)HOMOLOGII SINGULARNEJ

ZAMYKA NASZĄ OGÓLNAJĄ DYSKUSJĘ STRUKTUR

KOHOMOLOGICZNYCH O ZNACZENIU FIZYKALNYM.

————— X —————

NA OBECNYM ETAPIE PORÓBĄ JĄZ „TYLKO” PRZEKONAĆ (36)
SIĘ, ŻE NASZUCOWANY POWYŻEJ WIELCE ESTETYCZNY OBRAZ
LOGICZNY ZNAJDUJE ZASTOSOWANIE PRAKTYCZNE,
TJ. ŻE JESTEŚMY NA JEGO PODSTAWIE (CZASEM;
Z PEWNOŚCIĄ PO UWZGLĘDNIENIU DAŁSZYCH REZULTATÓW
ALGEBRY HOMOLOGICZNEJ W KATEGORII MAN,
W SZCZEGÓLNOŚCI ZAS - TW. MAYERA - VICTORISA)
USTALIĆ KONKRETNA ODPOWIEDZ NA PYTANIE - NP.-
O ZNIKANIE INTERESUJĄCEJ NAS KLASY OBSTRUKCJI
WZGL. POKLASYFIKOWAĆ KONSTRUKCJE (REDUKCJE, PROLONGACJE)
NIERÓWNOWAŻNE...

O TYM, ŻE SPRAWA NIE JEST BEZNAADZIEJNA, (37)
 PRZEKONUJE STUDIUM DWÓCH PRZYPADKÓW (JAWNIE
 BEZTORSYJNYCH: S^1 i S^2 ORAZ KRÓTKIEGO
 CIĄGU DOKŁADNEGO GRUP WSPÓŁCZYNNIKÓW:

$$\begin{array}{ccccccc}
 0 & \rightarrow & \mathbb{Z} & \xrightarrow{2\cdot} & \mathbb{Z} & \xrightarrow{\pi} & \mathbb{Z}/2\mathbb{Z} \rightarrow 0 \\
 & & k & \mapsto & 2k & & \\
 & & & & l & \mapsto & l + 2\mathbb{Z}
 \end{array}$$

ROZWAŻYMY OTÓŻ DŁUGI CIĄG DOKŁADNY W KOHOMOLOGII
 (ĆECHA) DLA S^1 i S^2 INDUKOWANY PRZECZ POWIŻSZY
 KRÓTKI CIĄG DOKŁADNY ...

I KOHOLOGIA S' :

(38)

$$\check{H}^0(S'; \mathbb{Z}) \xrightarrow{2_*} \check{H}^0(S'; \mathbb{Z}) \xrightarrow{\pi_*} \check{H}^0(S'; \mathbb{Z}/2\mathbb{Z}) \xrightarrow{\beta^0} \check{H}^1(S'; \mathbb{Z})$$

$$\overset{12}{H}_0(S') \Rightarrow \overset{12}{\mathbb{Z}}$$

$$\Rightarrow \mathbb{Z} \xrightarrow{\sim} \downarrow 2_*$$

$\overset{11}{\mathbb{Z}}$
(spójność)

$$\mathbb{Z} \simeq \langle [S'] \rangle \equiv H_1(S') \simeq \check{H}^1(S'; \mathbb{Z})$$

$$\downarrow \pi_*$$

$$\check{H}^2(S'; \mathbb{Z}) \xleftarrow[\beta^1]{\quad} \check{H}^1(S'; \mathbb{Z}/2\mathbb{Z})$$

$$0 \equiv H_2(S'; \mathbb{Z})$$

(3 przyczyn wymiarowych)

W INTERPRETACJI NAS CZĘŚCI MAMY JATEM:

(39)

$$\left\{ \begin{array}{l} \rightarrow \mathbb{Z} \xrightarrow{2\cdot} \mathbb{Z} \xrightarrow{\pi_*} \check{H}^1(S'; \mathbb{Z}/2\mathbb{Z}) \xrightarrow{\beta'} 0 \quad (1) \\ \check{H}^2(S'; \mathbb{Z}/2\mathbb{Z}) = 0 \quad (2) \end{array} \right.$$

WNIOSKI: (2) $\Rightarrow$ $\exists$ STRUKTURA SPINOWA NA S'

$$(1) \Rightarrow \check{H}^1(S'; \mathbb{Z}/2\mathbb{Z}) \equiv \text{Ker } \beta' \stackrel{!}{=} \text{Im } \pi_*,$$

ALB TEŻ $\text{Ker } \pi_* = 2\mathbb{Z}$, WIĘC

$\exists$ DWIE KLASY $\Leftarrow \check{H}^1(S'; \mathbb{Z}/2\mathbb{Z}) \simeq \mathbb{Z} / \text{Ker } \pi_* \simeq \mathbb{Z}/2\mathbb{Z}$
STRUKTURA SPINOWA NA S'

II КОМОЛОГИЯ S^2 :

(40)

$$\check{H}^0(S^1; \mathbb{Z}) \xrightarrow{2 \cdot *} \check{H}^0(S^2; \mathbb{Z}) \xrightarrow{\pi_*} \check{H}^0(S^2; \mathbb{Z}/2\mathbb{Z}) \xrightarrow{\beta^0} \check{H}^1(S^2; \mathbb{Z})$$

$$\overset{12}{H}_0(S^1) \Rightarrow \overset{12}{\mathbb{Z}}$$

$$\Rightarrow \overset{0}{\cong} \downarrow 2 \cdot *$$

$$\overset{11}{\mathbb{Z}}$$

(СПОЇННОСТ)

$$0 \simeq H_1(S^2) \simeq \check{H}^1(S^2; \mathbb{Z})$$

(БРАК ПЕТЛ
НІЄСЦІАГАЛНУХ)

$$\check{H}^1(S^2; \mathbb{Z}/2\mathbb{Z}) \xleftarrow{\pi_*} \check{H}^1(S^2; \mathbb{Z}) \xleftarrow{2 \cdot *} \check{H}^2(S^2; \mathbb{Z}) \xleftarrow{\beta^1} \check{H}^1(S^2; \mathbb{Z}/2\mathbb{Z})$$

$$\overset{\beta^2}{\downarrow} \quad \overset{12}{\mathbb{Z}} \hookrightarrow \overset{21}{H}_2(S^2; \mathbb{Z}) = \langle [S^2] \rangle \simeq \mathbb{Z}$$

$$\check{H}^3(S^2; \mathbb{Z}) \simeq H_3(S^2) = 0 \text{ (3 ПРИЧИН ВІСНІАДОВУХ)}$$

MAMY ZATEM

(41)

$$0 \xrightarrow{\pi_*} \check{H}^1(S^2; \mathbb{Z}/2\mathbb{Z}) \xrightarrow{\beta^1} \mathbb{Z} \xrightarrow{2_*} \mathbb{Z} \xrightarrow{\pi_*} \check{H}^2(S^2; \mathbb{Z}/2\mathbb{Z}) \xrightarrow{\beta^2} 0$$

WNIOSKI: (1) $\text{Ker } \beta^1 = \text{Im } \pi_* = \{0\}$, ZATEM

$$\check{H}^1(S^2; \mathbb{Z}/2\mathbb{Z}) \simeq \text{Im } \beta^1 = \text{Ker } 2_* = \{0\},$$

Tj. O ILE ISTNIEJE NA S^2 STRUKTURA
SPINOWA, JEST JEDYNA (Z DOKŁADNOŚCIĄ
DO ISOMORFIZMU).

$$\begin{aligned} (2) \check{H}^2(S^2; \mathbb{Z}/2\mathbb{Z}) &\equiv \text{Ker } \beta^2 = \text{Im } \pi_* \simeq \mathbb{Z} / \text{Ker } \pi_* \\ &\simeq \mathbb{Z} / \text{Im } 2_* \simeq \mathbb{Z}/2\mathbb{Z} \end{aligned}$$

NIE MOŻEMY WPRAWDZIĆ WYKLUCZYĆ $SW_2(T\mathbb{S}^2) \neq 0$, (42)
WIEMY WSZAKŻE, GDZIE POSZUKIWAĆ STRUKTURY SPINOWEJ
(JEDYNEJ!): WŚRÓD TYCH GEOMETRYZACJI* KLAS $H_{dR}^2(\mathbb{S}^2; \mathbb{Z})$,
KTÓRE LEŻĄ W OBRAZIE 2^* , T.J. SĄ ... PARZYSTE.

OWE KLASY TO POLA MAXWELLA F NA $\mathbb{S}^2$
O $Per([F]) \in 2\mathbb{Z}$, NIE POWINNO WIĘC DZIWIĆ,
ŻE SZUKAMY WŚRÓD

* WIAZEEK $U(1)$ NAD $\mathbb{S}^2$ O KRZYWIŹNIO (POWIĄZANIA
GŁÓWNEGO) 2, 3 KTÓRYCH ... „WYCIĄGAMY PIERWIASTEK”.
TO JEDNAK TEMAT NA INNĄ ROZMOWĘ...